

Conturile internaționale ale Republicii Moldova

balanța de plăți,
poziția investițională internațională și
datoria externă

Anul 2021
(date trimestriale provizorii)

CUPRINS

Conturile internaționale ale Republicii Moldova în anul 2021 (date trimestriale provizorii)	1
I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în anul 2021 (date trimestriale provizorii)	4
1. Contul curent	6
1.1. Comerțul exterior cu bunuri (FOB-CIF).....	9
a) Structura exportului de bunuri	9
b) Structura importului de bunuri	12
1.2. Balanța serviciilor.....	14
1.3. Balanța veniturilor primare	17
1.4. Balanța veniturilor secundare	18
2. Contul de capital	19
3. Contul financiar	20
<i>Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți) .....</i>	<i>25</i>
II. Poziția investițională internațională a Republicii Moldova la 31.12.2021	26
III. Datoria externă a Republicii Moldova la 31.12.2021	33
IV. Statistica operațiunilor bancare internaționale	38

Conturile internaționale ale Republicii Moldova în anul 2021 (date trimestriale provizorii)

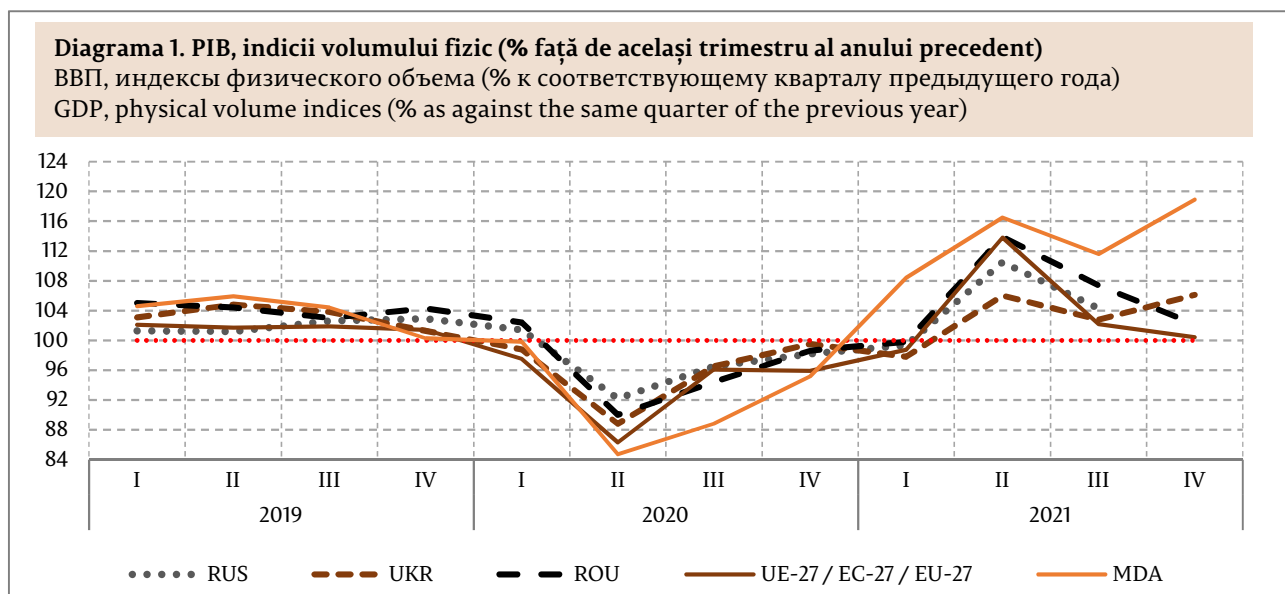
Счета внешнеэкономической деятельности Республики Молдова за 2021 год (предварительные квартальные данные)

International accounts of the Republic of Moldova in 2021 (preliminary quarterly data)

CONTEXTUL NAȚIONAL ȘI INTERNAȚIONAL

Pe parcursul anului 2021, PIB-ul Republicii Moldova a înregistrat o creștere de 13,9 la sută față de 7,0 la sută în anul 2020 (tabelul 1). În trimestrul IV 2021, a fost consemnată cea mai mare creștere economică din acest an, de 18,9 la sută față de octombrie-decembrie 2020. În același timp, principalii parteneri comerciali ai Republicii Moldova au înregistrat creșteri economice modeste, ceea ce denotă o recuperare lentă după recesiunea de la începutul pandemiei de COVID-19 (diagrama 1).

În trimestrul IV 2021, parteneri comerciali ai Republicii Moldova au înregistrat creșteri economice moderate.

Surse: Autoritățile naționale de statistică, OECD.Stat
 Источники: Национальные органы статистики, OECD.Stat
 Sources: National statistical authorities, OECD.Stat

La creșterea PIB¹-ului pe partea resurselor, pe parcursul anului 2021, în special în trimestrul IV 2021, a contribuit agricultura, precum și alte activități economice cum ar fi transporturile, construcțiile, informațiile și comunicațiile etc. Astfel, în anul 2021, producția agricolă globală s-a majorat cu 49,9 la sută față de anul 2020 (în trimestrul IV 2021 de 2,2 ori, comparativ cu perioada similară a anului precedent) pe seama creșterii producției vegetale, în principal a recoltei de grâu, porumb și floarea-soarelui.

¹ Datele pentru PIB au fost revizuite pentru perioada 2020-2021.

Pe partea utilizărilor, creșterea economică a fost determinată de recuperarea consumului final, atât al gospodăriilor populației, cât și al administrației publice, pe fundalul politicilor macroeconomice relaxate. Astfel, pe parcursul anului 2021, consumul final al gospodăriilor populației s-a majorat cu 15,5 la sută în termeni reali, comparativ cu anul 2020 (sau cu 9,0 la sută față de trimestrul IV 2020), fiind alimentat de creșterea câștigului salarial real cu 6,9 la sută față de anul 2020 (cu excepția trimestrului IV 2021, când a scăzut cu 1,3 la sută).

Concomitent, a sporit numărul mediu al salariaților (+3,1 la sută) și intrările de remiteri personale (+12,0 la sută).

În anul 2021, exportul net de bunuri și servicii a avut o contribuție netă negativă de 5,0 la sută la evoluția PIB-ului, drept consecință a creșterii volumului fizic al importurilor de bunuri și servicii corelată cu o creștere mai redusă a volumului exporturilor (în trimestrul IV 2020 contribuția a fost de -26,3 la sută).

Tabelul 1. Indicatorii macroeconomici principali ai Republicii Moldova

Основные макроэкономические показатели Республики Молдова

Main macroeconomic indicators of the Republic of Moldova

	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I*	2021 II*	2021 III*	2021 IV	2020	2021
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. lei Валовой внутренний продукт в текущих ценах, млн. MDL Gross domestic product in current prices, MDL mil.	42 909	43 115	58 052	55 658	48 074	56 985	70 075	66 736	199 734	241 871
Produsul intern brut în prețuri curente, mil. USD Валовой внутренний продукт в текущих ценах, млн. USD Gross domestic product in current prices, US\$ mill.	2 439	2 427	3 455	3 249	2 748	3 197	3 936	3 792	11 532	13 679
PIB, indicii volumului fizic, % ВВП, индексы физического объема, % GDP, physical volume indices, %	99,8	84,7	88,8	95,2	108,4	116,5	111,6	118,9	93,0	113,9
Export de bunuri, indicii volumului fizic, % Экспорт товаров, индексы физического объема, % Exports of goods, physical volume indices, %	89,2	74,1	78,2	86,5	89,3	118,1	125,9	134,7		
Export de bunuri, indicii valorii unitare, % Экспорт товаров, индексы стоимости единицы, % Exports of goods, unit value indices, %	103,2	106,4	109,1	112,0	113,6	110,6	108,1	105,9		
Import de bunuri, indicii volumului fizic, % Импорт товаров, индексы физического объема, % Imports of goods, physical volume indices, %	105,2	80,7	101,9	104,7	109,2	143,8	109,1	109,2		
Import de bunuri, indicii valorii unitare, % Импорт товаров, индексы стоимости единицы, % Imports of goods, unit value indices, %	95,1	88,3	96,4	96,4	104,1	116,0	115,1	121,6		
Raportul de schimb în comerțul exterior cu bunuri, % Условия внешней торговли, % Terms of trade, %	108,5	120,5	113,2	116,2	109,1	95,3	93,9	87,1		
Rata de schimb medie pe perioadă, MDL/USD Средний обменный курс за период, MDL/USD Period average exchange rate, MDL/USD	17,590	17,762	16,804	17,132	17,492	17,827	17,804	17,600	17,320	17,682
Contul curent al balanței de plăți / PIB, % Счёт текущих операций платёжного баланса / ВВП, % Balance of payments current account / GDP, %	-8,4	-0,8	-10,2	-9,8	-12,6	-15,7	-10,3	-8,9	-7,7	-11,6
Remiterile personale / PIB, % Личные денежные переводы / ВВП, % Personal remittances / GDP, %	18,2	16,1	13,7	15,5	17,2	15,7	13,4	13,9	15,7	14,8
Fluxurile de ISD (acumularea netă de pasive) / PIB, % Потоки ПИИ (чистое принятие обязательств) / ВВП, % FDI flows (net incurrence of liabilities) / GDP, %	1,5	-1,1	0,9	3,6	2,1	1,8	1,8	1,6	1,4	1,8

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

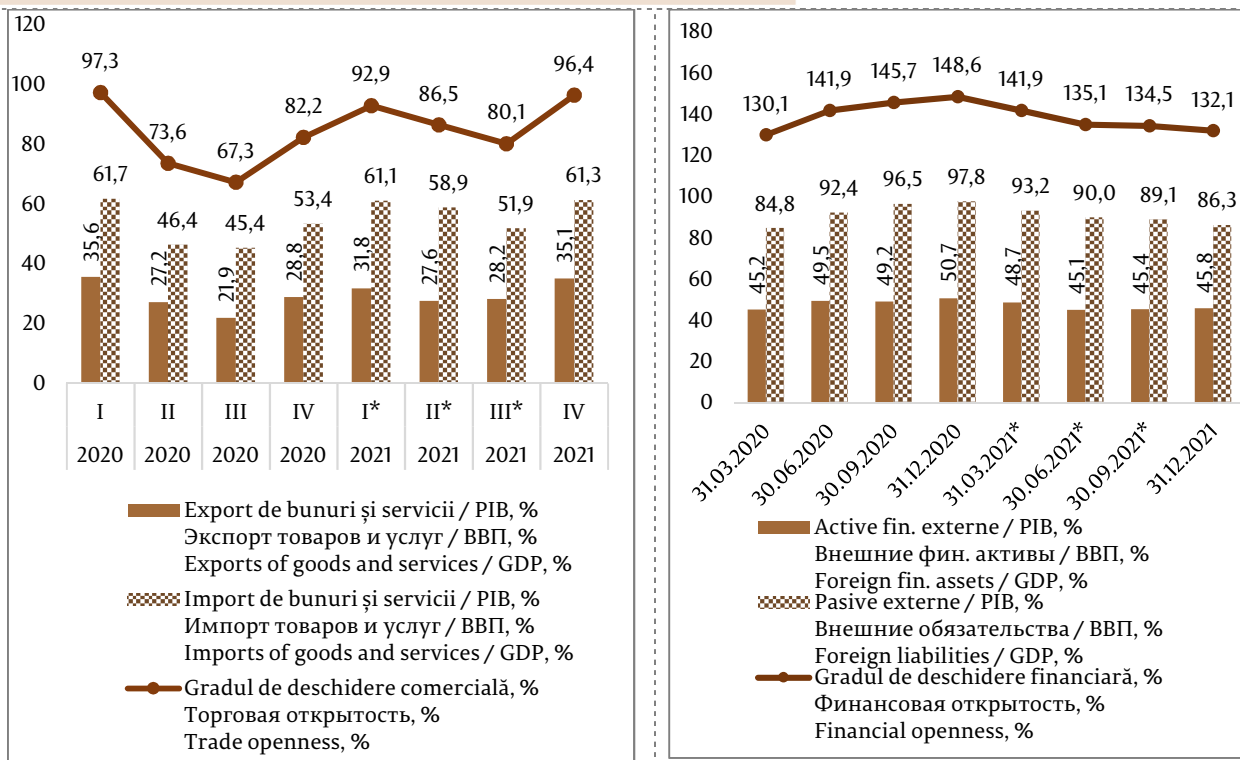
* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

În trimestrul IV 2021, a sporit deschiderea comercială a economiei, iar deschiderea financiară a scăzut.

Diagrama 2. Indicatorii gradului de deschidere a economiei

Показатели открытости экономики

Economic openness indicators

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

I. Balanța de plăți a Republicii Moldova în anul 2021 (date trimestriale provizorii)

Платёжный баланс Республики Молдова в 2021 год (предварительные квартальные данные)

Balance of payments of the Republic of Moldova in 2021 (preliminary quarterly data)

Conform datelor preliminare, în anul 2021, deficitul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova, s-a majorat substanțial comparativ cu cel înregistrat în anul 2020, atât ca valoare absolută, cât și relativ la PIB. Deficitul a constituit 1 590,13 mil. USD, în creștere cu 78,2 la sută. Raportat la PIB, contul curent a constituit -11,6 la sută (-3,9 p.p. față de anul 2020) (tabelul 3). Această dinamică a fost determinată de sporirea considerabilă a deficitului comerțului exterior cu bunuri (+1 096,09 mil. USD față de anul 2020) și de scăderea excedentului veniturilor primare, în timp ce balanțele veniturilor secundare și a serviciilor s-au îmbunătățit.

Deficitul *comerțului cu bunuri* înregistrat în balanța de plăți s-a majorat pe parcursul anului 2021 cu 35,4 la sută și a constituit 4 190,35 mil. USD. Această evoluție a fost cauzată de creșterea mai accentuată a importurilor de bunuri (+34,0 la sută, până la 6 752,60 mil. USD) decât a exporturilor (+31,8 la sută, până la 2 562,25 mil. USD).

La majorarea importurilor de bunuri, în anul 2021, au contribuit toate regiunile, în special, au crescut importurile din țările UE-27 cu 30,6 la sută (+813,09 mil. USD). Din punctul de vedere al structurii importurilor pe categorii de bunuri, majorarea a fost determinată de categoria “produse minerale”, al căror import a sporit cu 78,7 la sută comparativ cu anul 2020, pe seama majorării prețurilor produselor petroliere.

De asemenea, în anul 2021, toate regiunile au contribuit și la majorarea exportului de bunuri, cea mai semnificativă creștere fiind către alte țări (+73,4 la sută ori +269,84 mil. USD). Din punctul de vedere al structurii exporturilor pe categorii de bunuri, majorarea a fost determinată de categoria “produse agroalimentare”, al căror export a crescut cu 32,0 la sută față de anul 2020, în special, pe seama majorării exporturilor de produse ale regnului vegetal (grâu și meslin, porumb, semințe de rapiță etc.).

Excedentul comerțului exterior cu *servicii* a crescut cu 19,7 la sută față de anul 2020 și a constituit 457,54 mil. USD. Această dinamică a fost determinată de sporirea mai semnificativă a exporturilor de servicii, până la 1 634,55 mil. USD, față de importurile acestora, care au constituit 1 177,01 mil. USD. La majorarea exporturilor cea mai mare contribuție pozitivă a avut-o exportul serviciilor de călătorii (+8,0 p.p.), în timp ce la importul serviciilor cea mai semnificativă contribuție a fost a serviciilor de transport (+12,9 p.p.).

Scăderea excedentului *veniturilor primare* cu 3,5 la sută față de anul 2020, până la 376,85 mil. USD, a fost determinată de majorarea mai semnificativă a ieșirilor (+9,1 la sută, însumând 508,23 mil. USD) decât a intrărilor de venituri primare (+3,4 la sută până la 885,08 mil. USD).

Remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți a crescut cu 5,4 la sută, concomitent, s-au majorat plățile din veniturile din investiții directe (+12,8 la sută).

Veniturile secundare au înregistrat o creștere a excedentului cu 23,6 la sută față de anul 2020, până la 1 765,83 mil. USD. Transferurile personale primite din exterior de rezidenții moldoveni s-au majorat cu 15,5 la sută și au totalizat 1 220,83 mil. USD. Valoarea netă a asistenței tehnice, ajutorului umanitar și a granturilor primite în cadrul cooperării

internaționale de toate sectoarele instituționale practic s-a dublat în anul 2021 și a constituit 349,02 mil. USD.

Contul de capital a consemnat un deficit de 50,96 mil. USD, care s-a micșorat cu 22,4 la sută față de anul 2020, ceea ce a constituit -0,4 la sută relativ la PIB.

Suma **soldurilor contului curent și contului de capital** denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, necesarul net de finanțare externă a constituit 1 641,09 mil. USD, ceea ce reprezintă -12,0 la sută în raport cu PIB.

În anul 2021, **contul financiar** s-a soldat cu intrări nete de capital în valoare de 1 602,58 mil. USD, ca urmare a majorării nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți cu 1 147,14 mil. USD generate de tranzacțiile efective, precum și a scăderii nete a activelor financiare externe ale rezidenților cu 455,44 mil. USD.

Pasivele s-au majorat, în special, datorită angajamentelor sub formă de *credite comerciale și avansuri*, în valoare de 360,53 mil. USD, primite de la partenerii comerciali nerezidenți, a tragerilor nete de 301,20 mil. USD înregistrate la *împrumuturile* externe (trageri – 826,96 mil. USD, rambursări – 525,76 mil. USD). Administrația publică a contractat în anul 2021 împrumuturi externe noi în valoare de 378,82 mil. USD și a rambursat 141,18 mil. USD. Banca Națională a Moldovei a rambursat 45,57 mil. USD din împrumuturile contractate anterior de la FMI. Băncile licențiate au efectuat trageri nete în sumă de 45,07 mil. USD, iar celelalte sectoare – trageri nete de 64,06 mil. USD.

Angajamentele sub formă de *investiții directe* s-au majorat cu 244,76 mil. USD pe parcursul anului 2021, dinamică determinată de reinvestirea profiturilor în sumă de 123,05 mil. USD, de creșterea netă a participațiilor la capital și a acțiunilor în posesia nerezidenților cu 100,46 mil. USD, precum și de trageri nete de împrumuturi de la investitorii direcți din străinătate în sumă de 21,25 mil. USD.

Majorarea pasivelor, pe parcursul anului 2021, a fost favorizată și de alocarea de *drepturi speciale de tragere*, în valoare de 234,48 mil. USD (în trimestrul III 2021), de către Fondul Monetar Internațional în vederea combaterii crizei economice globale.

Diminuarea netă a **activelor** a fost determinată de scăderea cu 625,65 mil. USD a activelor sub formă de *numerar și depozite* (din care activele *altor sectoare* s-au redus cu 834,16 mil. USD, în timp ce activele băncilor licențiate s-au majorat cu 208,51 mil. USD). Concomitent, au crescut *activele oficiale de rezervă* ale BNM cu 205,78 mil. USD.

Partenerii comerciali nerezidenți au efectuat achitări nete în valoare de 49,77 mil. USD la *creditele comerciale și avansurile* acordate lor anterior de către rezidenții moldoveni. În același timp, au crescut activele externe ale rezidenților sub formă de *împrumuturi* – cu 15,80 mil. USD, iar activele externe ale rezidenților sub formă de *investiții directe* în străinătate - cu 5,88 mil. USD.

Remiterile personale primite de rezidenții Republicii Moldova în anul 2021 s-au majorat cu 12,0 la sută comparativ cu anul 2020 și au constituit 2 028,12 mil. USD, ceea ce reprezintă 14,8 la sută relativ la PIB. Plățile de remiteri către nerezidenți (debit) au constituit 427,72 mil. USD, în creștere cu 30,3 la sută. Astfel, remiterile personale nete au crescut, în anul 2021, cu 8,0 la sută față de anul 2020 și au totalizat 1 600,39 mil. USD.

Tabelul 2. Balanța de plăți a Republicii Moldova (MBP6), agregate principale (mil. USD)
Платёжный баланс Республики Молдова (РПБ6), основные агрегаты (млн. долларов США)
Balance of payments of the Republic of Moldova (BPM6), main aggregates (US\$ million)

	2020 I	2020 II	2020 III	2020 IV	2021 I*	2021 II*	2021 III*	2021 IV	2020	2021
CONTUL CURENT (CC) СЧЁТ ТЕКУЩИХ ОПЕРАЦИЙ (СТО) CURRENT ACCOUNT (CA)	-204,12	-20,16	-350,79	-317,44	-345,32	-502,55	-405,95	-336,31	-892,51	-1 590,13
Bunuri / Товары / Goods	-716,54	-555,46	-925,36	-896,90	-903,99	-1 113,88	-1 070,33	-1 102,15	-3 094,26	-4 190,35
Servicii / Услуги / Services	78,76	89,64	114,99	98,92	97,92	113,53	139,06	107,03	382,31	457,54
Venituri primare / Первичные доходы / Primary income	152,34	114,45	68,60	54,96	101,30	47,10	83,88	144,57	390,35	376,85
Venituri secundare / Вторичные доходы / Secondary income	281,32	331,21	390,98	425,58	359,45	450,70	441,44	514,24	1 429,09	1 765,83
CONTUL DE CAPITAL (CK) СЧЁТ ОПЕРАЦИЙ С КАПИТАЛОМ (СОК) / CAPITAL ACCOUNT (KA)	-10,64	-8,24	-25,41	-21,38	-8,36	-12,84	-20,45	-9,31	-65,67	-50,96
Necesarul net de finanțare (CC și CK) Чистое заимствование (СТО и СОК) Net borrowing (CA and KA)	-214,76	-28,40	-376,20	-338,82	-353,68	-515,39	-426,40	-345,62	-958,18	-1 641,09
CONTUL FINANCIAR ФИНАНСОВЫЙ СЧЁТ FINANCIAL ACCOUNT	-188,32	-52,49	-426,73	-374,59	-406,01	-526,69	-368,44	-301,44	-1 042,13	-1 602,58
Investiții directe, net Прямые инвестиции, чистые Direct investment, net	-32,28	29,06	-39,66	-108,84	-48,89	-74,62	-72,62	-42,75	-151,72	-238,88
Investiții de portofoliu, net Портфельные инвестиции, чистые Portfolio investment, net	-0,25	1,05	-0,08	0,14	-0,24	1,96	0,02	-6,68	0,86	-4,94
Derivate financiare, net Производные финансовые инструменты, чистые Financial derivatives, net	-0,54	-0,15	0,37	-0,09	-0,17	-0,26	-0,56	-0,41	-0,41	-1,40
Alte investiții, net Прочие инвестиции, чистые Other investment, net	-64,01	-317,20	-611,76	-535,30	-322,15	-504,77	-511,90	-224,32	-1 528,27	-1 563,14
Active de rezervă Резервные активы Reserve assets	-91,24	234,75	224,40	269,50	-34,56	51,00	216,62	-27,28	637,41	205,78
Erori și omisiuni nete Чистые ошибки и пропуски Net errors and omissions	26,44	-24,09	-50,53	-35,77	-52,33	-11,30	57,96	44,18	-83,95	38,51
Remiteri personale, credit Личные денежные переводы, кредит Personal remittances, credit	444,38	391,20	472,22	502,37	472,70	501,49	528,23	525,70	1 810,18	2 028,12

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

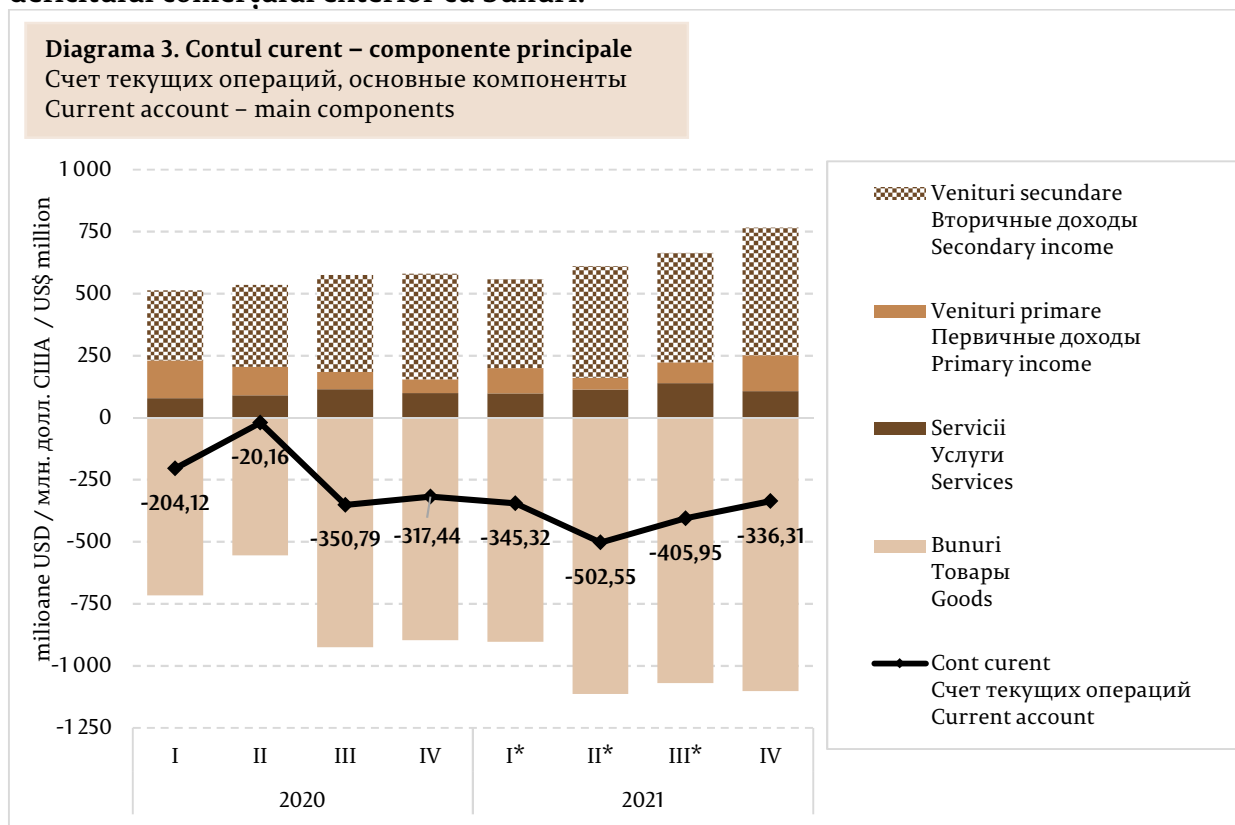
1. Contul curent

Счёт текущих операций

Current account

Conform datelor preliminare, deficitul **contului curent** al balanței de plăți a Republicii Moldova, în trimestrul IV 2021, s-a majorat cu 5,9 la sută comparativ cu cel înregistrat în perioada similară a anului 2020 și a constituit 336,31 mil. USD (diagrama 3). Raportul la PIB, a contului curent a constituit -8,9 la sută fiind cu 0,9 p.p. mai mic față de cel consemnat în trimestrul IV 2020 (tabelul 3). Această dinamică a fost determinată de creșterea deficitului comerțului exterior cu bunuri, în timp ce balanțele veniturilor secundare, veniturilor primare și a serviciilor s-au îmbunătățit.

Creșterea deficitului de cont curent, în trimestrul IV 2021, a fost determinată de sporirea deficitului comerțului exterior cu bunuri.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Raportul contului curent la PIB s-a îmbunătățit față de cel consemnat în trimestrele anterioare ale anului 2021. Contribuția principală în această evoluție o are balanța comercială, dar și veniturile primare (tabelul 3).

Tabelul 3. Contribuțiile principalelor componente la evoluția contului curent al balanței de plăți (MBP6)

Влияние основных компонентов на динамику текущего счета платежного баланса (РПБ6)

Contribution of the main components to the evolution of the BOP current account (BPM6)

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2020	2021	2021 / 2020
	I	II	III	IV	I*	II*	III*	IV			Contribuția Влияние Contribution p.p. / п.п.
	% la PIB / % к ВВП / % to GDP										
Contul curent Счет текущих операций Current account	-8,4	-0,8	-10,2	-9,8	-12,6	-15,7	-10,3	-8,9	-7,7	-11,6	-3,9
Balanța comercială Торговый баланс Trade balance	-26,1	-19,2	-23,5	-24,6	-29,3	-31,3	-23,7	-26,2	-23,5	-27,3	-3,8
Export de bunuri și servicii Экспорт товаров и услуг Exports of goods and services	35,6	27,2	21,9	28,8	31,8	27,6	28,2	35,1	27,9	30,7	2,8
Import de bunuri și servicii Импорт товаров и услуг Imports of goods and services	61,7	46,4	45,4	53,4	61,1	58,9	51,9	61,3	51,5	58,0	6,5
Balanța veniturilor primare Сальдо первичных доходов Primary income balance	6,2	4,7	2,0	1,7	3,7	1,5	2,1	3,8	3,4	2,8	-0,6
Intrări de venituri primare, din care: Первичные доходы к получению, в т. ч.: Primary income inflow, of which:	10,5	7,3	6,0	6,6	8,5	6,1	5,6	6,2	7,4	6,5	-0,9
<i>Retunerarea salariaților</i> <i>Оплата труда работников</i> <i>Compensation of employees</i>	9,9	6,9	5,8	6,5	8,4	5,9	5,5	6,1	7,1	6,3	-0,8
Ieșiri de venituri primare, din care: Первичные доходы к выплате, в т. ч.: Primary income outflow, of which:	4,2	2,6	4,0	4,9	4,9	4,6	3,5	2,3	4,0	3,7	-0,3
<i>Venituri din investiții</i> <i>Инвестиционные доходы</i> <i>Investment income</i>	3,5	1,9	3,3	4,1	4,0	3,9	2,8	1,6	3,3	3,0	-0,3
Balanța veniturilor secundare Сальдо вторичных доходов Secondary income balance	11,5	13,6	11,3	13,1	13,1	14,1	11,2	13,6	12,4	12,9	0,5
Intrări de venituri secundare, din care: Приток вторичных доходов, в т. ч.: Secondary income inflow, of which:	13,3	15,1	12,9	14,8	15,3	16,1	13,2	15,8	14,0	15,0	1,0
<i>Transferuri personale</i> <i>Личные трансферты</i> <i>Personal transfers</i>	9,2	9,8	8,3	9,4	9,6	10,1	8,2	8,2	9,2	8,9	-0,3
<i>Cooperarea internațională curentă</i> <i>Текущие операции в рамках международного сотрудничества</i> <i>Current international cooperation</i>	1,3	1,4	1,6	2,0	1,7	2,2	1,9	4,5	1,6	2,6	1,0
Ieșiri de venituri secundare Отток вторичных доходов Secondary income outflow	1,8	1,5	1,6	1,7	2,2	2,0	2,0	2,2	1,7	2,1	0,4
Contul de capital Счёт операций с капиталом Capital account	-0,4	-0,3	-0,7	-0,7	-0,3	-0,4	-0,5	-0,2	-0,6	-0,4	0,2
Necesarul net de finanțare (soldul conturilor curent și de capital) Чистое заимствование (сальдо счёта текущих операций и счета операций с капиталом) Net borrowing (current and capital account balance)	-8,8	-1,2	-10,9	-10,4	-12,9	-16,1	-10,8	-9,1	-8,3	-12,0	-3,7

Notă: p.p. – puncte procentuale / Примечание: п.п. – процентные пункты / Note: p.p. – percentage points

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

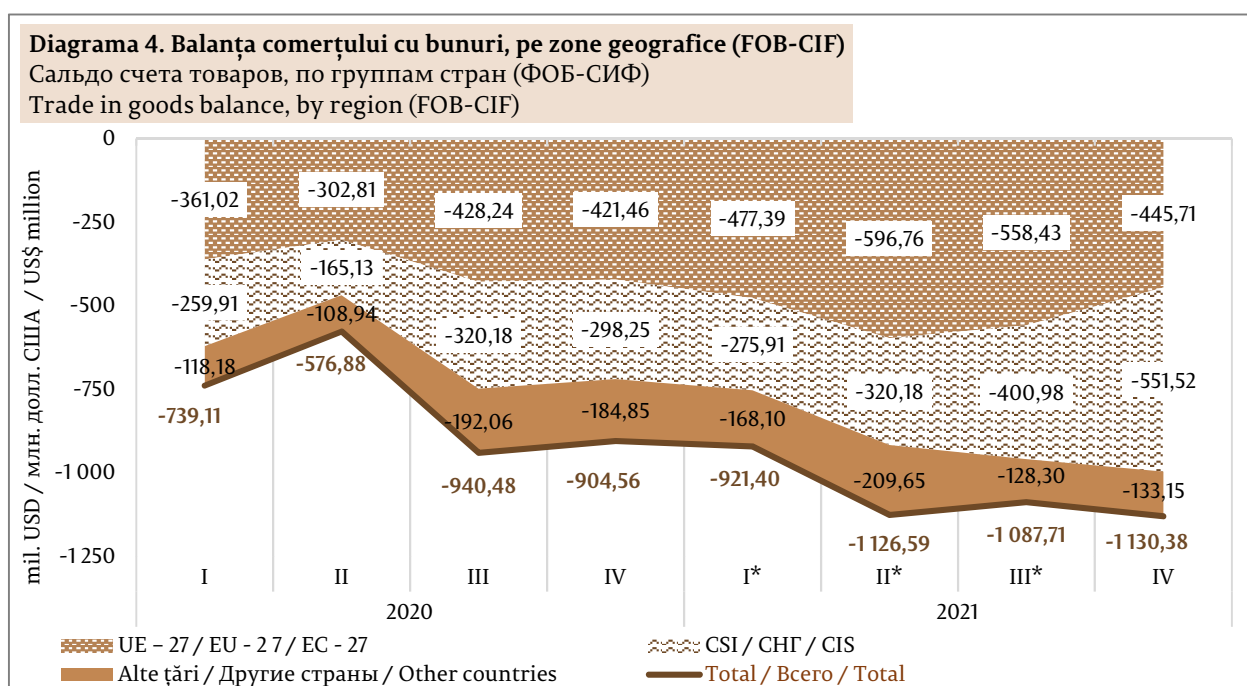
1.1. Comerțul exterior cu bunuri (FOB-CIF)²

Внешняя торговля товарами (ФОб-СИФ)

External trade in goods (FOB-CIF)

Deficitul *comerțului exterior cu bunuri* a constituit 1 130,38 mil. USD, cu 25,0 la sută mai mult față de trimestrul IV 2020, din cauza creșterii mai semnificative a importurilor de bunuri (+521,49 mil. USD), față de cea a exporturilor (+295,67 mil. USD). Din punct de vedere geografic, sporirea deficitului comercial a fost generată de deficitului cu țările CSI (+84,9 la sută) și țările UE-27 (+5,8 la sută), în timp ce deficitul comercial cu alte țări a scăzut (-28,0 la sută) (diagrama 4).

În trimestrul IV 2021, deficitul comercial total a crescut ca urmare a majorării deficitului cu țările CSI și țările UE-27, iar cel cu alte țări s-a diminuat comparativ cu perioada similară a anului precedent.

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data
 * date revizuite / пересмотренные данные / revised data

a) Structura exportului de bunuri

În trimestrul IV 2021, creșterea exportului de bunuri până la 867,72 mil. USD, a fost determinată de majorarea atât a prețurilor la *bunurile exportate* - cu 5,9 la sută comparativ cu trimestrul IV 2020, cât și a volumului fizic al acestora (+34,7 la sută) (conform indicilor valorii unitare și indicilor volumului fizic la mărfurile exportate, inclusiv bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate). Din punct de vedere geografic, creșterea exporturilor de bunuri a fost determinată de evoluția livrărilor în toate regiunile: UE-27 (+35,0 la sută), alte țări (+2,2 ori) și CSI (+40,3 la sută) (diagrama 5). Din perspectiva structurii exporturilor pe categorii de bunuri, cea mai mare contribuție pozitivă a

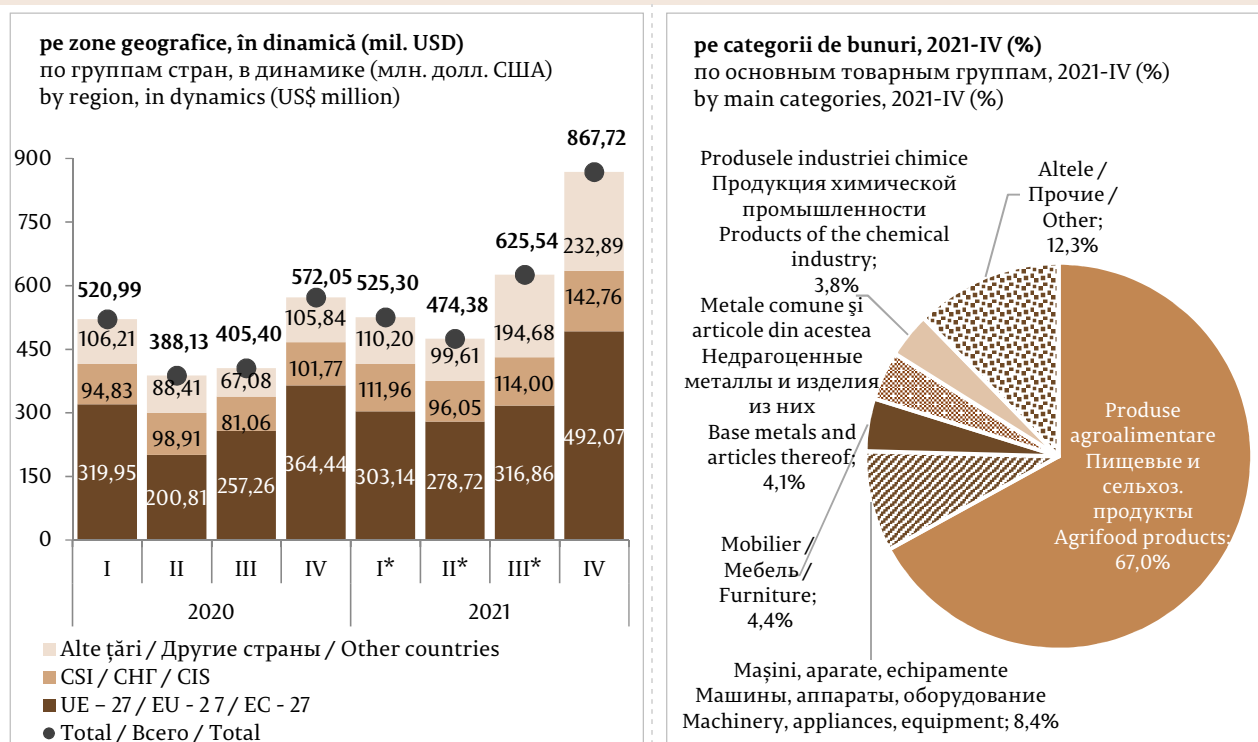
² Date elaborate de BNM în baza datelor BNS (baza de date a declarațiilor vamale, fără bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate și fără vânzările magazinelor duty-free, selecții la import (prețuri CIF) după principiul țării de livrare). BNS prezintă importul după principiul țării de origine și include bunurile pentru prelucrare / după prelucrare și vânzările magazinelor duty-free la exporturi.

avut-o majorarea de aproape 2,0 ori a exportului de *produse agroalimentare* (tabelul 4), iar cel mai mare impact negativ l-a avut scăderea cu 17,1 la sută a exportului de *mașini, aparate, echipamente*.

În trimestrul IV 2021, toate regiunile au contribuit la majorarea exportului de bunuri, cea mai semnificativă creștere fiind către alte țări. Din punctul de vedere al principalelor categorii de bunuri, sporirea a fost determinată de dublarea exportului de *produse agroalimentare*.

Diagrama 5. Exportul de bunuri

Экспорт товаров
Export of goods

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Evoluția pozitivă a exportului de produse agroalimentare a fost determinată de categoria *produse ale regnului vegetal*, care a avut o creștere de 2,3 ori comparativ cu trimestrul IV 2020. Din acestea, cea mai mare majorare a revenit exportului de porumb, care a avut o valoare de 103,78 mil. USD față de 0,14 mil. USD în trimestrul IV 2020. De asemenea, a crescut semnificativ exportul de grâu și meslin (+47,65 mil. USD), ulei de floarea-soarelui (+40,72 mil. USD) și semințe de floarea soarelui (+16,15 mil. USD).

Tabelul 4. Exportul produselor agroalimentare pe principalele categorii

Экспорт пищевых и сельхоз. продуктов по основным категориям

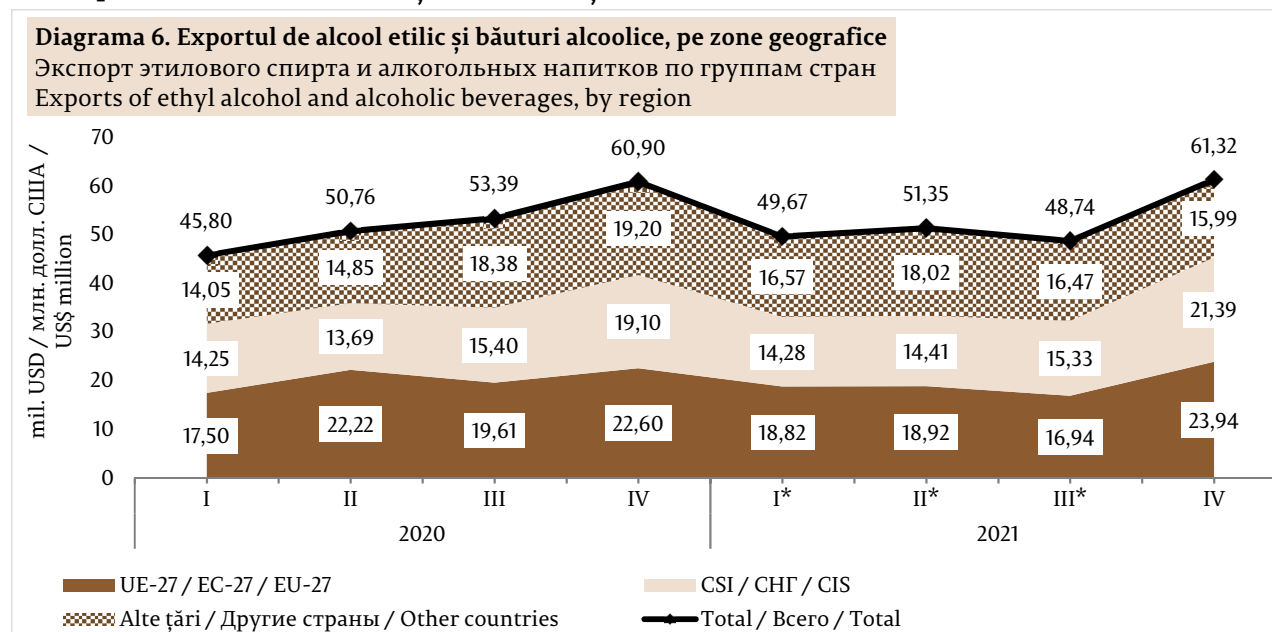
Export of agrifood products by main categories

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2021 IV /
	I	II	III	IV	I*	II*	III*	IV	2020 IV /
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million								%
I. Animale vii și produse ale regnului animal, din care: Живые животные; продукты животного происхождения Live animals and animal products, of which:	8,78	7,70	7,82	9,64	7,05	8,26	9,31	12,24	127,0
Miere naturală / Мед натуральный / Natural honey	2,32	2,36	1,48	2,61	0,94	0,90	4,41	6,91	264,8
II. Produse ale regnului vegetal, din care: Продукты растительного происхождения Vegetable products, of which:	201,84	115,17	84,61	162,18	137,24	90,30	269,63	365,36	225,3
Semințe de floarea-soarelui / Семена подсолнечника / Sunflower seeds	49,26	28,50	20,44	91,01	55,61	18,59	15,46	107,16	117,7
Porumb / Кукуруза / Corn	51,67	25,13	2,60	0,14	4,88	14,25	4,29	103,78	74128,6
Grâu și meslin / Пшеница и меслин / Wheat and meslin	16,94	5,86	2,64	2,06	19,34	8,93	129,74	49,71	2 413,1
Fructe proaspete / Свежие фрукты / Fresh fruits	29,26	36,87	28,49	21,07	23,28	29,24	39,33	34,18	162,2
Struguri, proaspeți sau uscați / Виноград свежий или сушеный / Grapes, fresh or dried	8,53	0,72	3,28	14,38	9,64	0,60	3,09	22,75	158,2
III. Grăsimi și uleiuri de origine animală sau vegetală, din care: Жиры и масла животного или растительного происхождения и продукты их расщепления Animal or vegetable fats and oils, of which:	30,50	30,67	9,03	33,33	24,70	19,34	2,92	74,14	222,4
Ulei de semințe de floarea-soarelui, de șofrănaș sau de bumbac / Подсолнечное, шафрановое или хлопковое масло / Sunflower, saffron or cottonseed oil	30,02	29,88	8,72	32,52	24,14	18,83	2,45	73,24	225,2
IV. Produse ale industriei alimentare; băuturi alcoolice; tutun; din care: Готовые пищевые продукты; напитки; табак; Prepared foodstuffs; beverages, tobacco, of which:	87,45	81,17	82,89	109,14	83,63	81,31	86,46	129,71	118,8
Vinuri din struguri proaspeți / Свежие виноградные вина / Fresh grape wines	30,97	28,71	34,05	39,52	33,73	34,98	31,17	39,14	99,0
Sucuri de fructe și legume / Фруктовые и овощные соки / Fruit and vegetable juices	13,48	8,56	10,67	13,33	8,83	6,31	11,21	19,24	144,3
Turte și alte reziduuri solide / Жмых и другие твердые остатки / Oil-cake and other solid residues	7,24	4,93	0,03	11,36	3,19	1,83	1,34	13,73	120,9
Alcool etilic nedenaturat (titru alcoolic sub 80 %) / Спирт этиловый неденатурированный (с концентрацией спирта менее 80 об.%) / Undenatured ethyl alcohol (alcoholic strength < 80%)	5,81	5,18	7,15	8,45	5,96	6,96	6,73	10,29	121,8
Alcool etilic nedenaturat (titru alcoolic min. 80 %) / Спирт этиловый неденатурированный (с концентрацией спирта 80 об.% или более) / Undenatured ethyl alcohol (alcoholic strength > 80%)	7,86	15,41	10,35	10,68	7,89	6,79	8,53	9,86	92,3
Total / Bcero / Total	328,57	234,71	184,35	314,29	252,62	199,21	368,32	581,45	185,0

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

În trimestrul IV 2021, exportul de alcool etilic și băuturi alcoolice a avut o ușoară creștere, față de trimestrul IV 2020, datorită majorării livrărilor către Uniunea Europeană și țările CSI, în timp ce livrările către alte țări s-au micșorat.

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data
* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

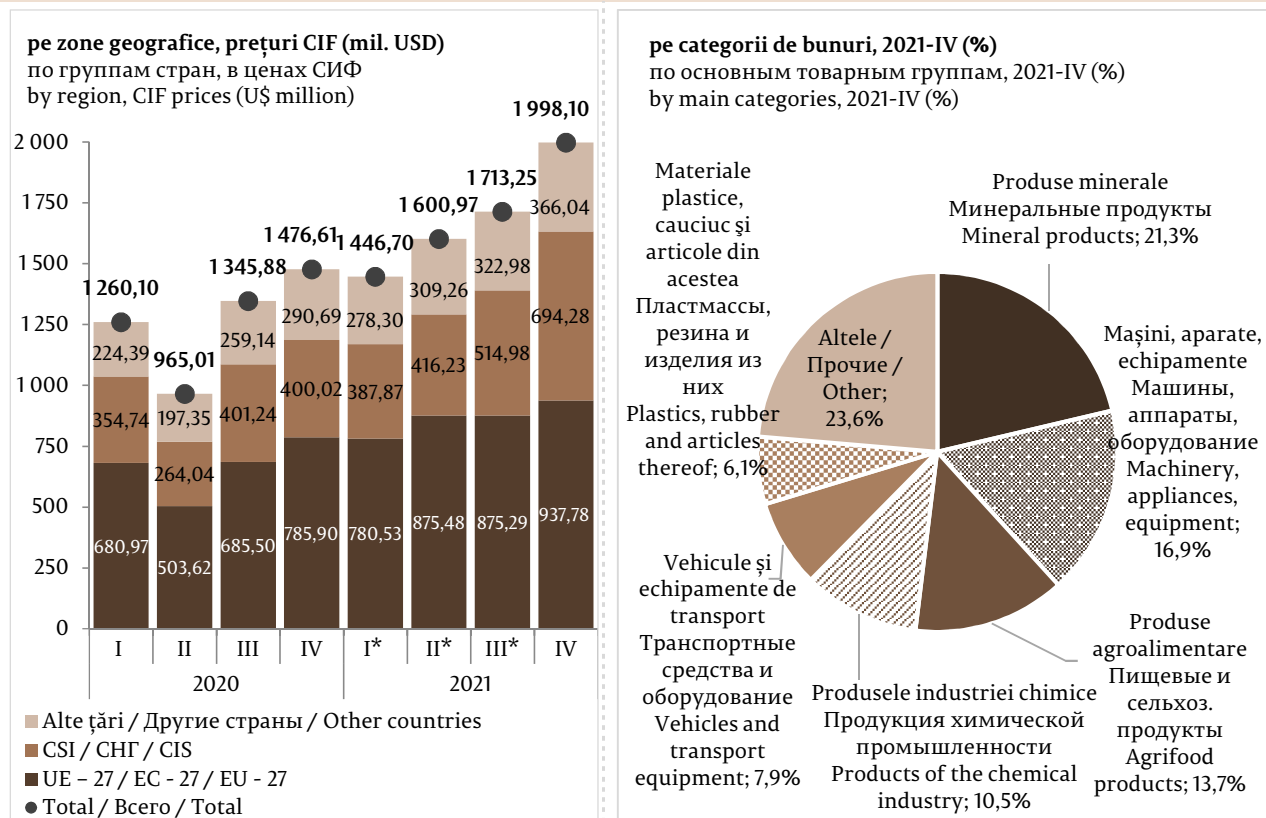
b) Structura importului de bunuri

La majorarea importurilor de bunuri până la 1 998,10 mil. USD, a contribuit atât dinamica volumului fizic al bunurilor importate (+9,2 la sută), cât și evoluția prețurilor la acestea (+21,6 la sută) (conform indicilor valorii unitare și indicilor volumului fizic la mărfurile importate, inclusiv bunurile pentru/după prelucrare pentru care nu are loc schimbul dreptului de proprietate). Din punct de vedere geografic, creșterea importului de bunuri a fost determinată, în principal, de majorarea cu 73,6 la sută a livrărilor din țările CSI, urmată de importurile din țările UE-27 (+19,3 la sută) și cele din alte țări (+25,9 la sută) (diagrama 7). Din punctul de vedere al structurii importurilor pe categorii de bunuri, la creșterea importului total a contribuit cel mai mult importul de *produse minerale*, care s-a majorat de 2,5 ori față de trimestrul IV 2020.

Sporirea importurilor de bunuri, în trimestrul IV 2021, a fost determinată, în special, de creșterea importurilor din țările CSI. Din punctul de vedere al structurii importurilor, cea mai semnificativă contribuție pozitivă a avut-o importul de *produse minerale*.

Diagrama 7. Importul de bunuri

Импорт товаров
Import of goods

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Majorarea pe plan internațional a prețurilor la combustibili a influențat și importul acestora în Republica Moldova. Astfel, valoarea importului de produse energetice și electricitate a crescut în trimestrul IV 2021 de 2,7 ori, până la 408,49 mil. USD (diagrama 8).

Această evoluție a fost determinată, în principal, de creșterea importului de gaz natural în stare gazoasă, valoarea căruia s-a majorat de 4,8 ori sau până la 217,79 mil. USD comparativ cu 45,81 mil. USD în trimestrul IV 2020. De asemenea, a sporit valoarea importului de combustibil diesel cu 78,0 la sută față de perioada similară a anului precedent.

Valoarea importului de benzine auto s-a majorat cu 64,0 la sută, iar valoarea importului de cărbune a crescut cu 56,9 la sută, în timp ce volumul fizic al acestora a scăzut.

Valoarea importului de energie electrică s-a micșorat în trimestrul IV 2021 și a constituit 0,18 mil. USD comparativ cu 1,45 mil. USD în trimestrul IV 2020, din cauza scăderii volumului fizic.

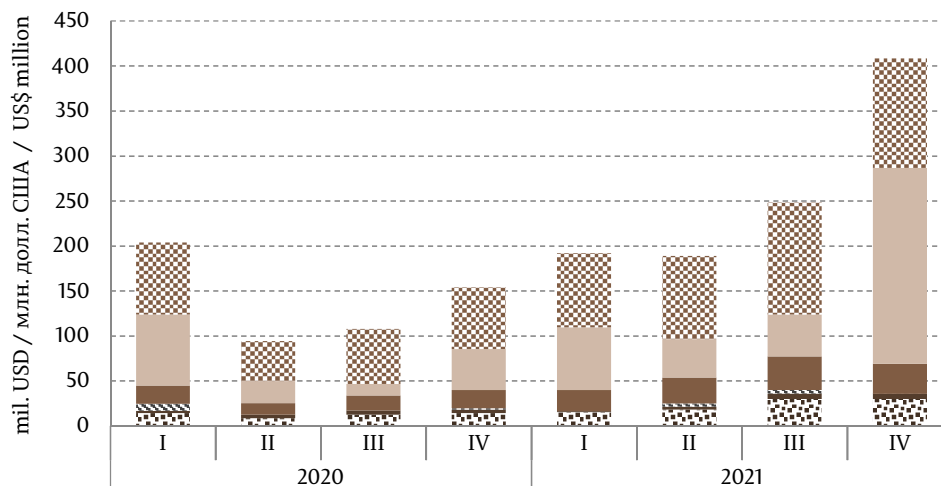

Creșterea prețurilor la combustibili, în special la gazul natural în stare gazoasă, a determinat majorarea semnificativă a importurilor de resurse energetice.

Diagrama 8. Import de produse energetice și electricitate (prețuri CIF)

Импорт топливных товаров и электроэнергии (в ценах СИФ)

Imports of energy products and electricity (CIF prices)

	2020				2021			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
☒ Combustibil diesel Дизтопливо Diesel	80,12	44,63	61,15	68,40	82,49	92,50	124,44	121,78
■ Gaz natural Природный газ Natural gas	79,05	24,62	12,55	45,81	69,87	42,48	46,45	217,79
■ Benzine auto / Бензин / Gasoline	20,09	12,84	16,96	20,29	23,26	28,93	37,33	33,28
☒ Energie electrică* Электроэнергия* Electricity*	8,11	0,00	0,00	1,45	0,00	3,56	4,00	0,18
■ Cărbune / Уголь / Coal	2,16	3,68	4,44	3,62	1,19	3,22	6,12	5,68
☒ Altele / Прочие / Other	14,32	8,56	12,44	14,30	15,22	18,04	29,78	29,78
Total / Всего / Total	203,85	94,33	107,54	153,87	192,03	188,73	248,12	408,49

Sursa: Elaborat de BNM în baza datelor BNS / Источник: НБМ, на основе данных НБС / Source: NBM calculations based on NBS data
 * import net / чистый импорт / net import

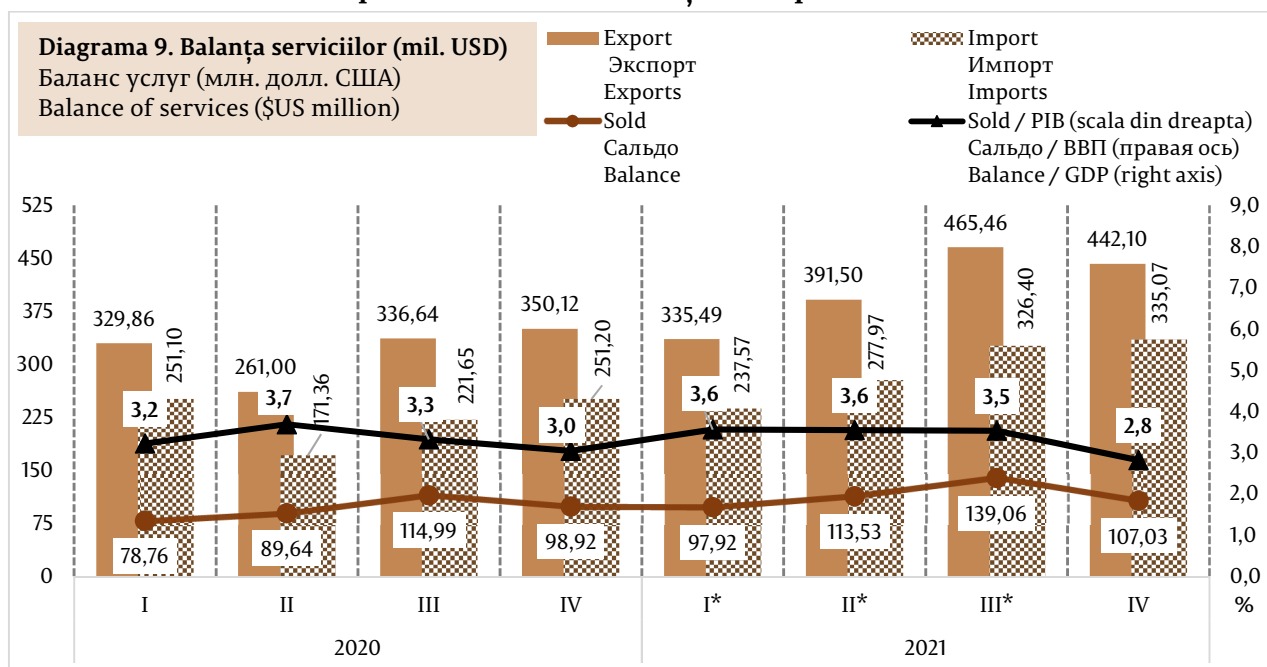
1.2. Balanța serviciilor

Баланс услуг
 Services balance

Excedentul comerțului exterior cu *servicii* a totalizat 107,03 mil. USD, crescând cu 8,2 la sută față de trimestrul IV 2020. Evoluția a fost determinată de majorarea mai semnificativă a exporturilor de servicii (+91,98 mil. USD) decât a importurilor (+83,87 mil. USD) (diagrama 9).

Majorarea *exportului de servicii* până la 442,10 mil. USD, a fost determinată, în primul rând, de serviciile de informatică (+40,9 la sută), care în trimestrul IV 2021 au atins o valoare record de 106,63 mil. USD, având cea mai mare pondere, de 24,1 la sută, în totalul exportului de servicii (diagrama 10). Astfel, balanța serviciilor informatice și-a continuat creșterea în trimestrul IV 2021, ca urmare a sporirii exporturilor cu 30,93 mil. USD, în timp ce importurile acestora s-au micșorat cu 0,72 mil. USD (tabelul 5).

Dinamica pozitivă a balanței comerțului exterior cu servicii s-a datorat majorării mai semnificative a valorii exporturilor de servicii față de importuri.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Exportul serviciilor de transport s-a majorat cu 35,6 la sută, în special datorită creșterii exportului serviciilor de transport aerian de pasageri de 2,9 ori (ori +10,03 mil. USD).

În același timp, cea mai semnificativă contribuție pozitivă (de 17,2 p.p.) la majorarea *importului de servicii*, care a însumat 335,07 mil. USD, a avut-o importul serviciilor de transport. Această evoluție s-a datorat creșterii de 3,1 ori, a serviciilor de transport maritim de mărfuri (diagrama 11 și 12). Astfel, balanța serviciilor de transport s-a deteriorat de aproape 2,0 ori (-20,31 mil. USD) față de trimestrul IV 2020.

De asemenea, a crescut atât exportul, cât și importul serviciilor de călătorii cu 21,8 la sută, și cu 23,2 la sută, respectiv. Astfel, balanța serviciilor de călătorii a avut o creștere cu 12,5 la sută comparativ cu trimestrul IV 2020.

Tabelul 5. Balanța serviciilor de informatică, pe principalele tipuri

Сальдо компьютерные услуги, основные типы

Balance of computer services, by main types

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2021 IV / 2020 IV
	I	II	III	IV	I*	II*	III*	IV	
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million								%
Servicii de informatică, total Компьютерные услуги, всего Computer services, total	41,94	44,67	53,72	59,28	51,90	72,99	73,57	90,93	153,4
Servicii legate de aplicațiile program Услуги связанные с программными приложениями Software-related services	27,10	29,72	35,27	34,36	30,24	43,27	38,36	47,38	137,9
Alte servicii de informatică** Прочие компьютерные услуги Other computer services	14,84	14,95	18,45	24,92	21,66	29,72	35,21	43,55	174,8

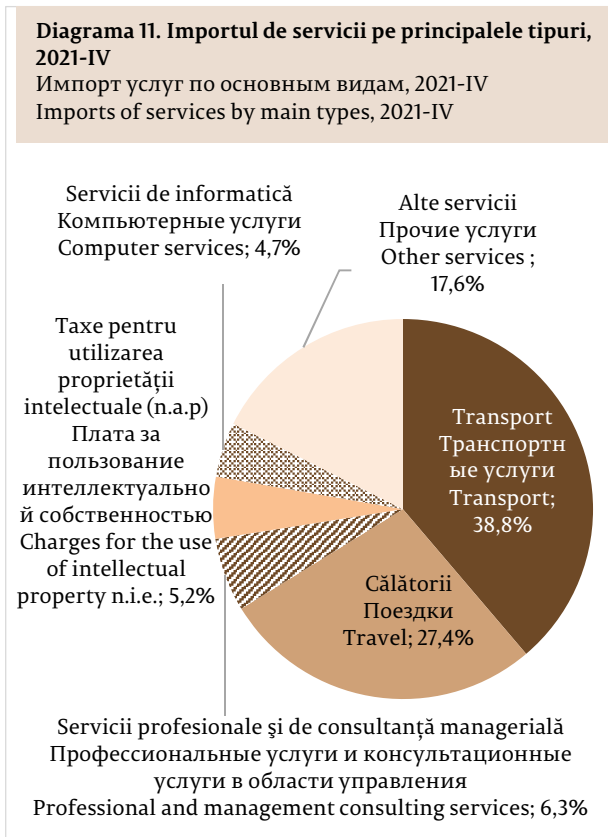
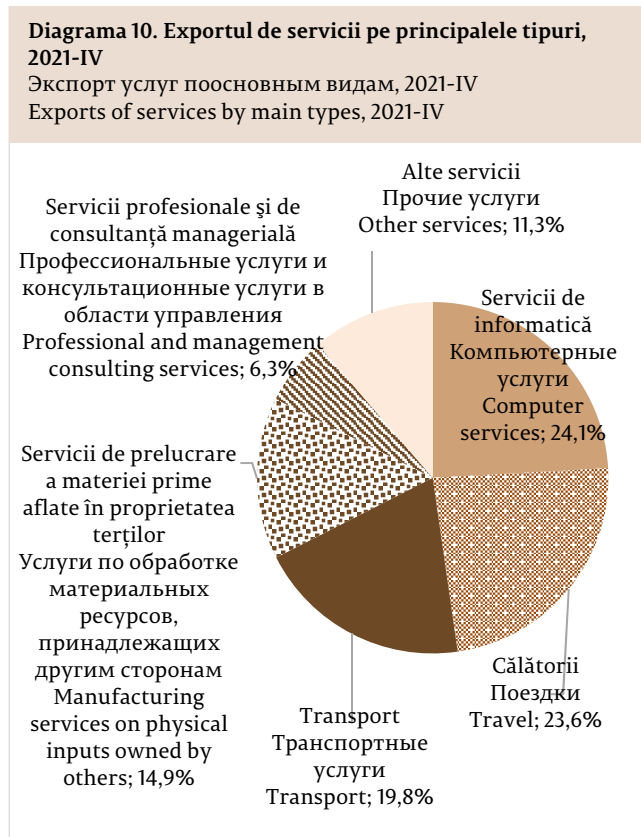
* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

** Servicii de instalare și mentenanță software / hardware nepersonalizate, prelucrarea datelor, web hosting etc.

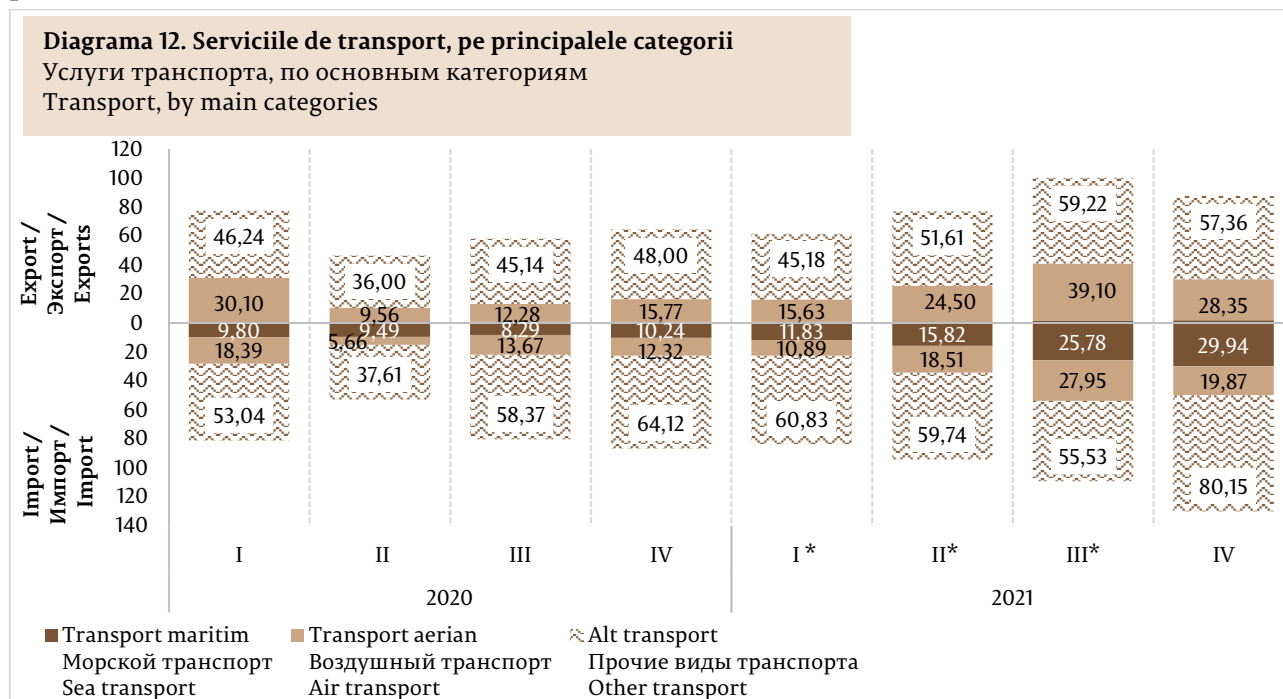
** Услуги по установке и обслуживанию ПО массового производства / техники, обработка данных, веб-хостинг и т.п.

** Non-customized software / hardware installation and maintenance services, data processing, web hosting etc.

Cea mai semnificativă contribuție pozitivă la creșterea exportului de servicii au avut-o serviciile de informatică, iar la importul acestora – serviciile de transport.

Conform structurii pe principalele categorii a serviciilor de transport, importul serviciilor de transport maritim s-a majorat cel mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

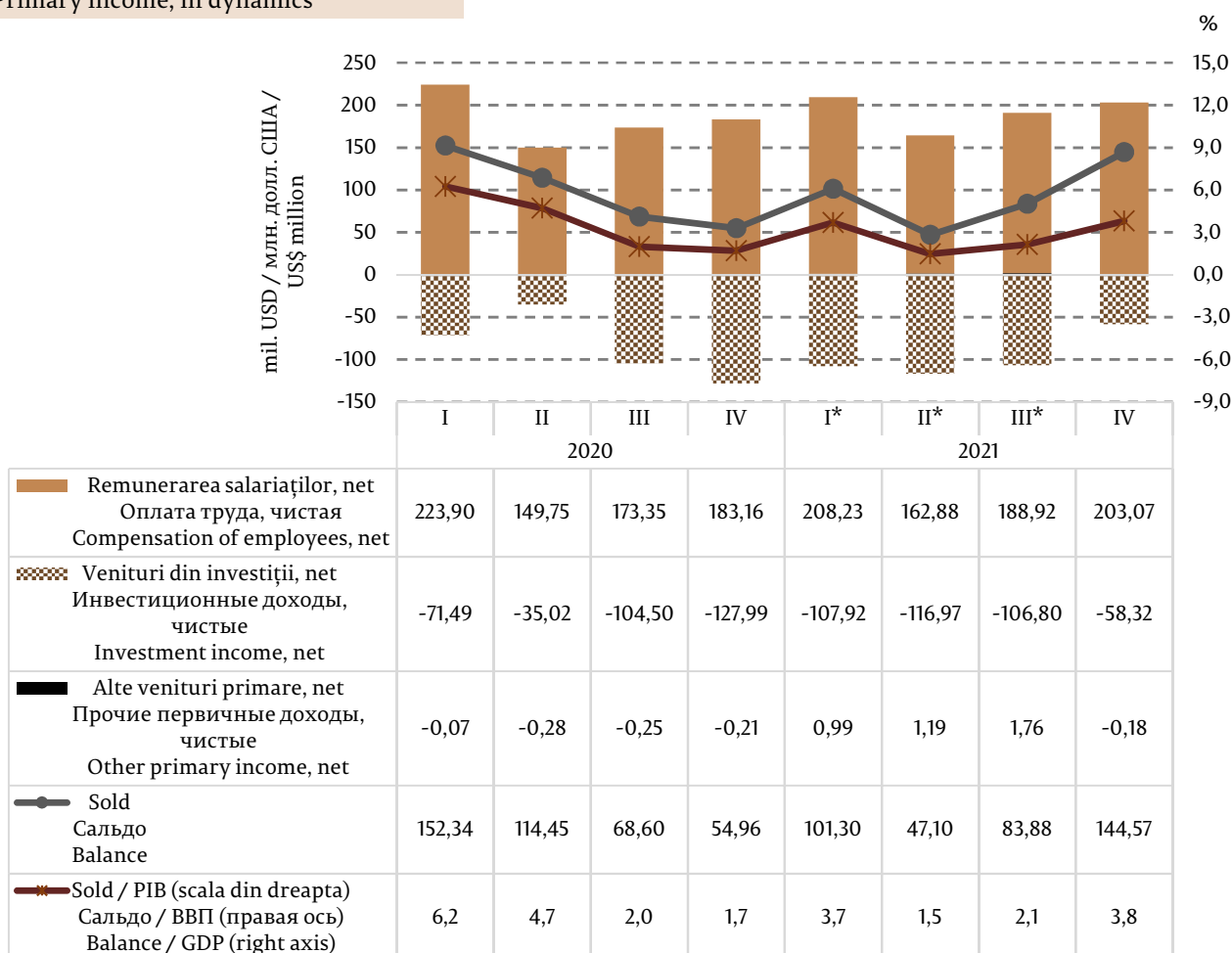
1.3. Balanța veniturilor primare

Баланс первичных доходов
 Primary income balance

În trimestrul IV 2021, excedentul *veniturilor primare* s-a majorat semnificativ, de 2,6 ori comparativ cu trimestrul IV 2020, ca urmare a creșterii intrărilor (+8,5 la sută pînă la 233,67 mil. USD), dar și a scăderii ieșirilor de venituri primare (-44,5 la sută, constituind 89,10 mil. USD) (diagrama 13). Astfel, în cadrul intrărilor de venituri primare, s-a majorat cu 9,5 la sută remunerarea salariaților rezidenți pentru munca prestată patronilor nerezidenți, în timp ce intrările sub formă de venituri din investiții obținute de rezidenți s-au diminuat cu 43,8 la sută, totalizând 2,97 mil. USD. În cadrul ieșirilor, au scăzut cu 59,8 la sută veniturile din investiții directe ce revin nerezidenților, în special profiturile reinvestite pînă la 6,43 mil. USD față de 68,55 mil. USD în trimestrul IV 2020.

În trimestrul IV 2021, excedentul veniturilor primare a crescut datorită majorării intrărilor de venituri primare, în timp ce ieșirile acestora s-au micșorat, în special profiturile reinvestite.

Diagrama 13. Evoluția veniturilor primare
 Первичные доходы в динамике
 Primary income, in dynamics

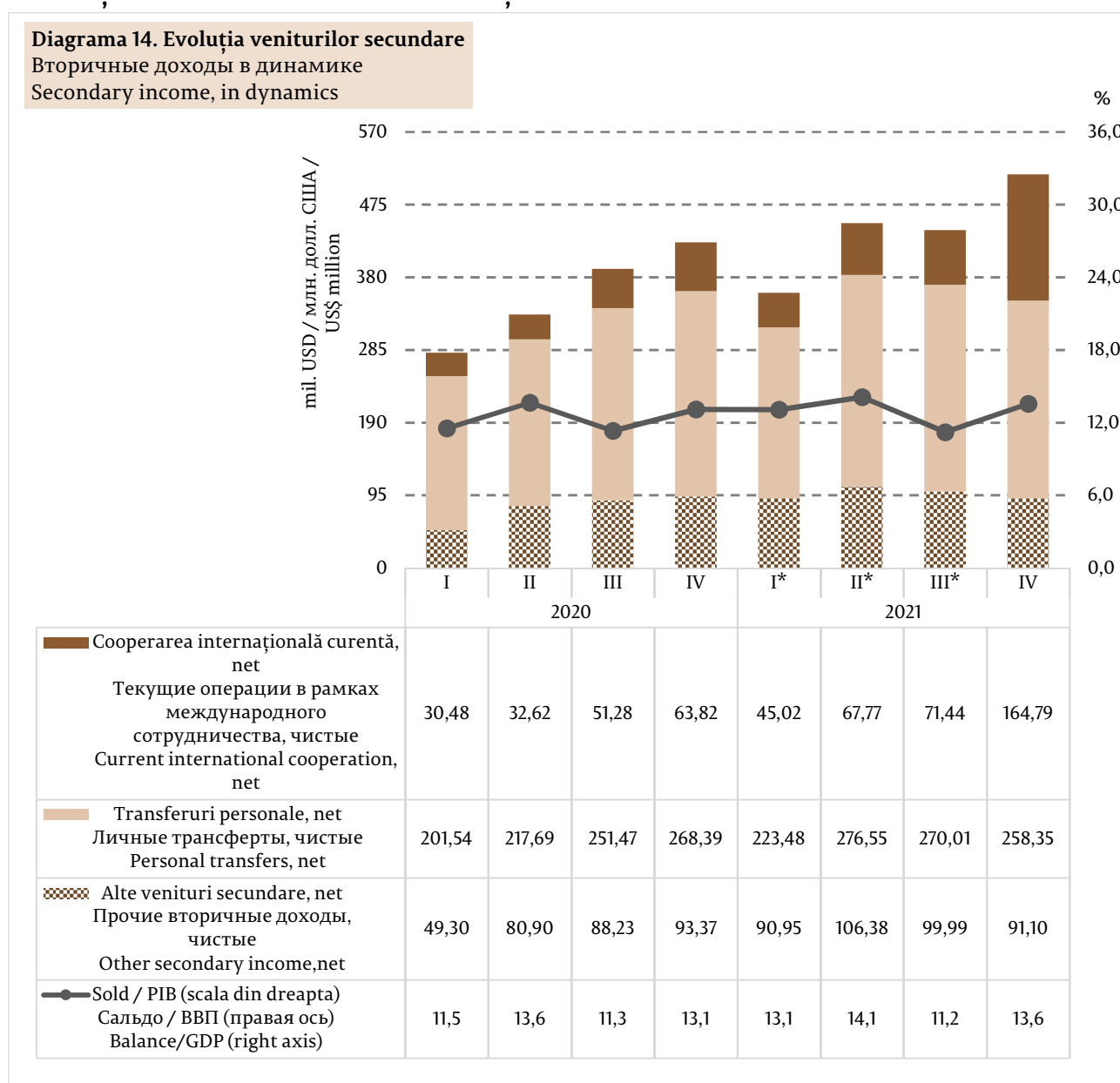
* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

1.4. Balanța veniturilor secundare

Баланс вторичных доходов
 Secondary income balance

Veniturile secundare au înregistrat o creștere a excedentului cu 20,8 la sută față de trimestrul IV 2020 (diagrama 14). Transferurile personale primite din exterior de rezidenți s-au majorat cu 1,4 la sută și au constituit 309,94 mil. USD. Fluxul net pozitiv al asistenței tehnice, ajutorului umanitar și al granturilor primite în cadrul cooperării internaționale de toate sectoarele instituționale a crescut de 2,6 ori, comparativ cu perioada similară a anului precedent și a totalizat 164,79 mil. USD.

În trimestrul IV 2021, majorarea excedentului veniturilor secundare s-a datorat creșterii asistenței tehnice, ajutorului umanitar și a granturilor primite în cadrul cooperării internaționale de toate sectoarele instituționale.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

2. Contul de capital

Счёт операций с капиталом
 Capital account

Contul de capital a consemnat un deficit de 9,31 mil. USD, care s-a micșorat de 2,3 ori față de trimestrul IV 2020. Soldul contului de capital a fost determinat de intrările de asistență din exterior primită de administrația publică pentru finanțarea proiectelor investiționale care au constituit 10,18 mil. USD, în timp ce ieșirile de capital înregistrate de sectorul privat au scăzut (tabelul 6).

Suma soldurilor contului curent și contului de capital denotă că, drept rezultat al tranzacțiilor curente și de capital ale rezidenților Republicii Moldova cu nerezidenții, **necesarul net de finanțare** externă a constituit 345,62 mil. USD, ceea ce reprezintă 9,1 la sută în raport cu PIB.

Tabelul 6. Contul curent, de capital și financiar

Счет текущих операций, операций с капиталом и финансовый счет
 Current, capital and financial account

	2020				2021				2021 IV / 2020 IV %
	I	II	III	IV	I*	II*	III*	IV	
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million								
Contul curent (CC) Счет текущих операций (СТО) Current account (CA)	-204,12	-20,16	-350,79	-317,44	-345,32	-502,55	-405,95	-336,31	105,9
Contul de capital (CK) Счет операций с капиталом (СОК) Capital account (KA)	-10,64	-8,24	-25,41	-21,38	-8,36	-12,84	-20,45	-9,31	43,5
Necesarul net de finanțare (СС+СК) Чистое заимствование (СТО+СОК) Net borrowing (CA+KA)	-214,76	-28,40	-376,20	-338,82	-353,68	-515,39	-426,40	-345,62	102,0
Necesarul net de finanțare (soldul contului financiar) Чистое заимствование (сальдо финансового счета) Net borrowing (balance from financial account)	-188,32	-52,49	-426,73	-374,59	-406,01	-526,69	-368,44	-301,44	80,5
Necesarul net de finanțare (СС+СК)/PIB Чистое заимствование (СТО+СОК) / ВВП Net borrowing (CA+KA)/GDP	-8,8	-1,2	-10,9	-10,4	-12,9	-16,1	-10,8	-9,1	1,3 p.p.

Notă: p.p. – puncte procentuale / процентные пункты / percentage points

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

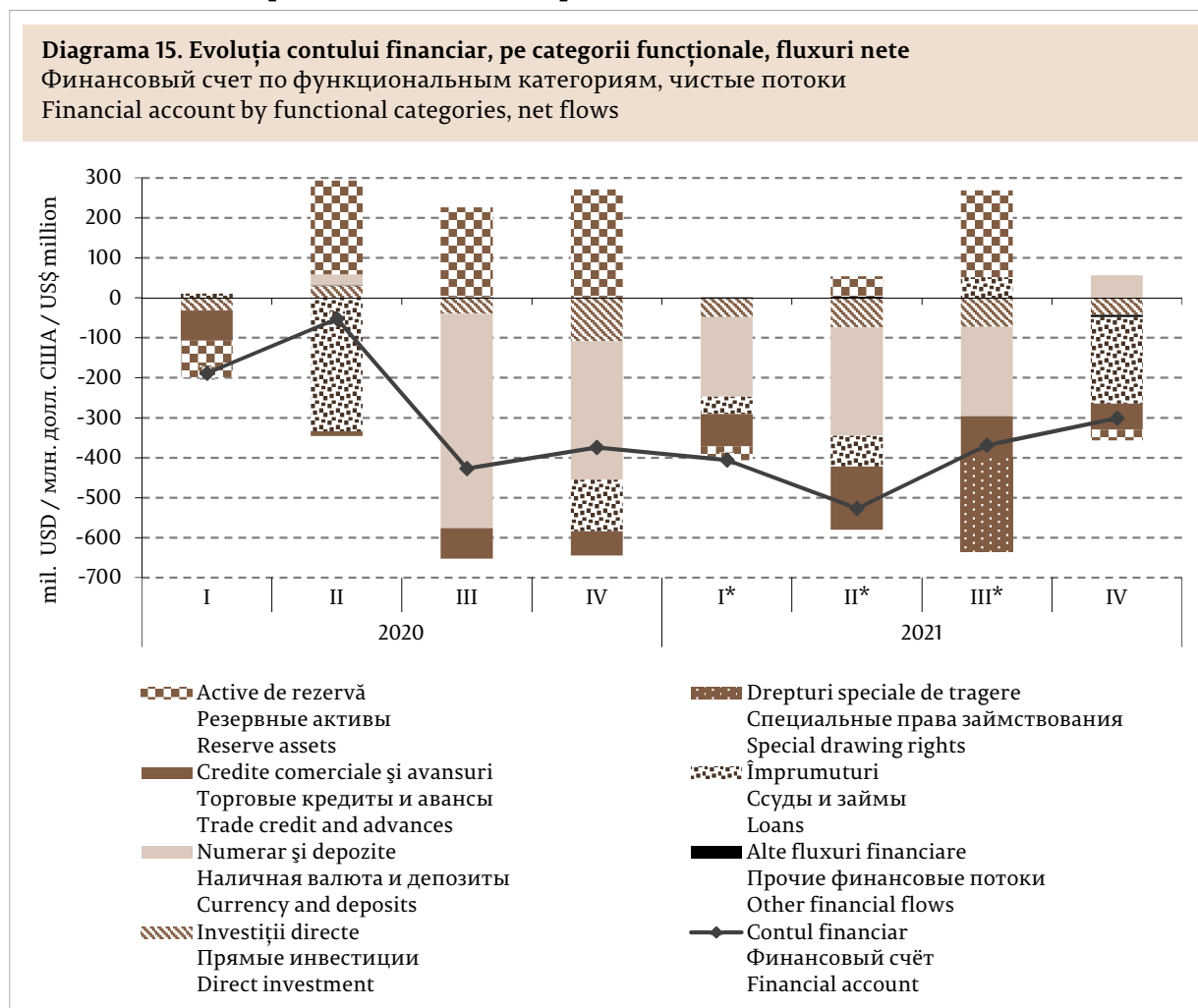
3. Contul financiar

Финансовый счёт

Financial account

În **contul financiar** al balanței de plăți a fost înregistrată o creștere considerabilă a intrărilor nete de capital sub formă de *împrumuturi externe*, care au reprezentat principala sursă de finanțare a deficitului contului curent în trimestrul IV 2021. De asemenea, la finanțarea deficitului de cont curent au contribuit *creditele comerciale și avansurile* (tabelul 7). Astfel, contul financiar al balanței de plăți a înregistrat intrări nete de capital în valoare de 301,44 mil. USD, ca urmare a creșterii nete a pasivelor rezidenților față de nerezidenți generate de tranzacțiile efective, în sumă de 364,74 mil. USD, în timp ce activele financiare externe ale rezidenților s-au majorat cu 63,30 mil. USD, în valoare netă (diagrama 15).

Principala sursă de finanțare a deficitului de cont curent, în trimestrul IV 2021, au fost intrările nete de capital sub formă de împrumuturi externe.

Notă: (+) ieșiri nete, (-) intrări nete de capital

Примечание: (+) чистый отток, (-) чистый приток капитала

Note: (+) net capital outflow, (-) net capital inflow

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Tabelul 7. Sursele de acoperire a necesarului net de finanțare, fluxuri financiare nete

Источники покрытия чистого заимствования, чистые финансовые потоки

Sources of coverage for the net borrowing, net financial flows

	2020	2020	2020	2020	2021	2021	2021	2021	2020	2021
	I	II	III	IV	I*	II*	III*	IV	2020	2021
	% la PIB / % к ВВП / % to GDP									
Contul financiar	-7,7	-2,2	-12,4	-11,5	-14,8	-16,5	-9,4	-7,9	-9,0	-11,7
Финансовый счет										
Financial account										
Investiții directe, din care:	-1,3	1,2	-1,1	-3,4	-1,8	-2,3	-1,8	-1,1	-1,3	-1,7
Прямые инвестиции, в том числе:										
Direct investment, of which:										
Participații și acțiuni, altele decât reinvestirea profiturilor	-0,9	-0,3	-0,5	-0,7	0,4	-0,9	-1,1	-0,3	-0,6	-0,5
Участие в капитале за исключением реинвестирования доходов										
Equity other than reinvestment of earnings										
Reinvestirea profiturilor	-1,0	0,3	-0,6	-2,1	-2,1	-1,0	-0,6	-0,2	-0,9	-0,9
Реинвестирование доходов										
Reinvestment of earnings										
Instrumente de natura datoriei	0,6	1,1	0,0	-0,5	0,0	-0,4	-0,1	-0,6	0,2	-0,3
Долговые инструменты										
Debt instruments										
Investiții de portofoliu și derivate financiare	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,2	0,0	0,0
Портфельные инвестиции и производные финансовые инструменты										
Portfolio investment and financial derivatives										
Alte investiții, din care:	-2,6	-13,1	-17,7	-16,5	-11,7	-15,8	-13,0	-5,9	-13,3	-11,4
Прочие инвестиции, в том числе:										
Other investment, of which:										
Numerar și depozite	0,0	1,1	-15,5	-10,7	-7,2	-8,5	-5,7	1,5	-7,4	-4,7
Наличная валюта и депозиты										
Currency and deposits										
Împrumuturi	0,4	-13,8	0,0	-4,0	-1,6	-2,4	1,3	-5,7	-3,9	-2,1
Ссуды и займы										
Loans										
Credite comerciale și avansuri	-3,1	-0,5	-2,2	-1,9	-2,9	-4,9	-2,7	-1,7	-1,9	-3,0
Торговые кредиты и авансы										
Trade credit and advances										
Drepturi speciale de tragere	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-6,0	0,0	0,0	-1,7
Специальные права заимствования										
Special drawing rights										
Modificarea activelor de rezervă	-3,7	9,7	6,5	8,3	-1,3	1,6	5,5	-0,7	5,5	1,5
Изменение резервных активов										
Change in reserve assets										

Notă: (-) – intrări nete de capital, (+) – ieșiri nete de capital

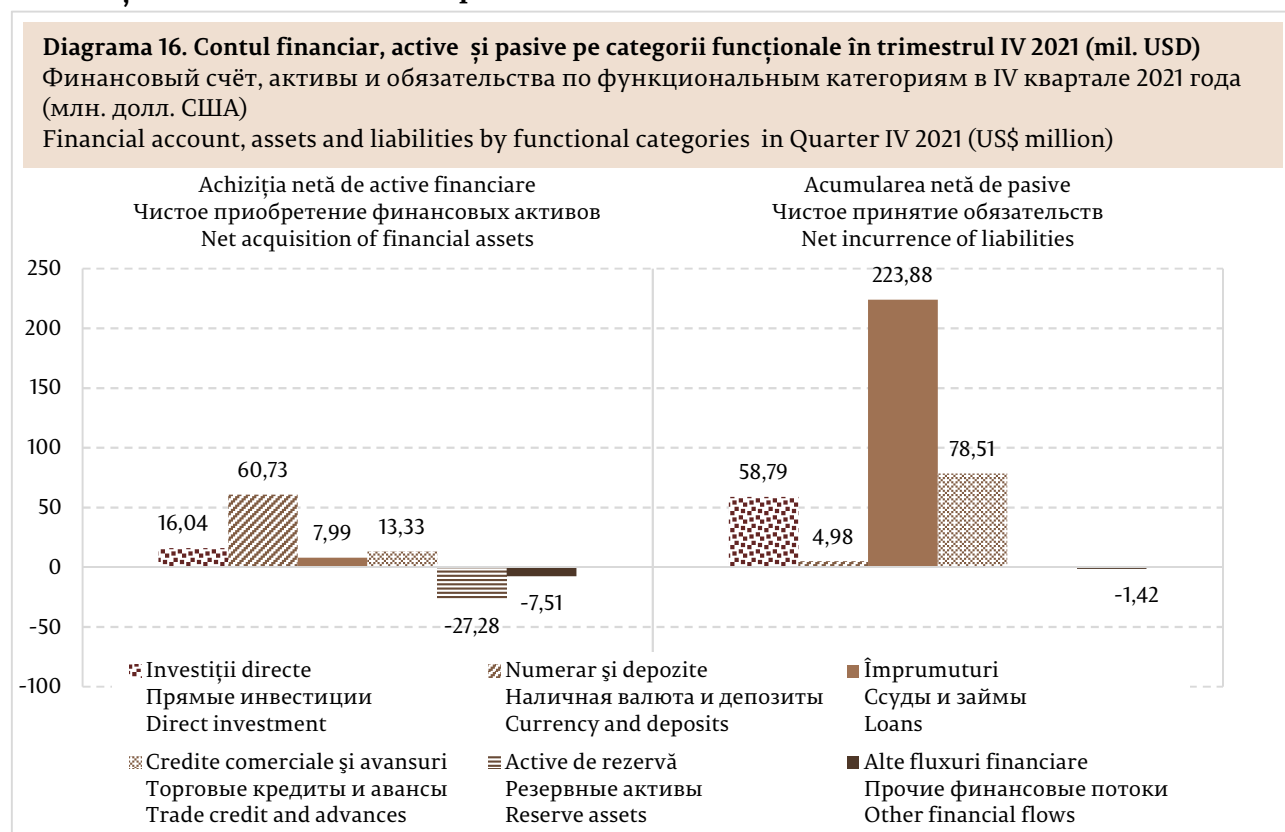
Примечание: (-) – чистый приток капитала, (+) – чистый отток капитала

Note: (-) – net capital inflow, (+) – net capital outflow

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

În cadrul activelor financiare a crescut numerarul și depozitele, iar la pasive s-au majorat substanțial cele sub formă de împrumuturi.

Majorarea netă a **activelor** pe parcursul trimestrului IV 2021 a fost determinată de creșterea cu 60,73 mil. USD a activelor sub formă de numerar și depozite (dintre care activele băncilor licențiate s-au majorat cu 79,51 mil. USD, în timp ce ale altor sectoare au scăzut cu 18,78 mil. USD). Concomitent, s-au înregistrat creșteri la activele externe ale rezidenților sub formă de *investiții directe* în străinătate cu 16,04 mil. USD, *credite comerciale și avansuri* – cu 13,33 mil. USD, *împrumuturi* – cu 7,99 mil. USD (diagrama 16). În același timp, *activele de rezervă* ale BNM au scăzut cu 27,28 mil. USD, iar *alte fluxuri financiare* – cu 7,51 mil. USD.

Pasivele s-au majorat în trimestrul IV 2021, în special, datorită tragerilor nete în sumă de 223,88 mil. USD înregistrate la *împrumuturile* externe (trageri - 365,74 mil. USD, rambursări - 141,86 mil. USD). *Administrația publică* a contractat împrumuturi externe noi în valoare de 183,50 mil. USD, principalii creditorii fiind: Fondul Monetar Internațional - 79,79 mil. USD; Comisia Europeană - 57,69 mil. USD; Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare - 17,34 mil. USD; Asociația Internațională de Dezvoltare - 15,31 mil. USD; Banca Europeană de Investiții - 12,94 mil. USD și alți creditorii (diagrama 17). *Societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* au beneficiat de împrumuturi în valoare 96,10 mil. USD; *alte societăți financiare* - 52,04 mil. USD, iar *băncile licențiate* - 34,10 mil. USD.

Rambursări de împrumuturi externe au fost efectuate de: *societățile nefinanciare, gospodăriile populației și instituțiile fără scop lucrativ* - 66,67 mil. USD; *alte societăți financiare* - 36,37 mil. USD; *administrația publică* - 23,46 mil. USD, BNM - 7,92 mil. USD (împrumuturi de la FMI) și *băncile licențiate* - 7,44 mil. USD (tabelul 8).

Tabelul 8. Împrumuturi externe (pasive), pe sectoare instituționale, valorificări și rambursări (mil. USD)

Внешние займы (обязательства), по институциональным секторам, привлечение и погашение (млн. долларов США)

External loans (liabilities), by institutional sector, drawings and repayments (US\$ million)

	2020		2021							
	IV		I*		II*		III*		IV	
	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.	valor. прив. draw.	ramb. пог. rep.
Împrumuturi	275,09	132,43	171,71	127,60	185,02	109,73	104,49	146,57	365,74	141,86
Ссуды и займы										
Loans										
Banca centrală		10,91		12,87		12,02		12,76		7,92
Центральный банк										
Central bank										
<i>termen lung</i>		10,91		12,87		12,02		12,76		7,92
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Administrația publică	184,08	20,18	61,78	50,53	108,14	21,23	25,40	45,96	183,50	23,46
Сектор гос. управления										
General government										
<i>termen lung</i>	184,08	20,18	61,78	50,53	108,14	21,23	25,40	45,96	183,50	23,46
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BC	9,53	18,68	31,54	7,69	9,63	21,27	8,84	2,64	34,10	7,44
Депозитные организации, за искл. ЦБ										
Deposit-taking corporations, except CB										
<i>termen lung</i>	9,53	18,68	31,54	7,69	9,63	21,27	8,84	2,64	34,10	7,44
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Societăți nefinanciare, GP și IFSLSGP	60,66	64,13	62,19	36,78	42,64	39,38	36,32	61,38	96,10	66,67
Нефинансовые предприятия, ДХ и НКОДХ										
Nonfinancial corporations, Hs and NPISHs										
<i>termen scurt</i>	2,84	2,70	5,21	2,60	7,93	2,63	6,61	2,89	6,41	6,29
<i>краткосрочные</i>										
<i>short-term</i>										
<i>termen lung</i>	57,82	61,43	56,98	34,18	34,71	36,75	29,71	58,49	89,69	60,38
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										
Alte societăți financiare	20,82	18,53	16,20	19,73	24,61	15,83	33,93	23,83	52,04	36,37
Прочие фин. организации										
Other financial corporations										
<i>termen scurt</i>	0,10	0,10			0,20					
<i>краткосрочные</i>										
<i>short-term</i>										
<i>termen lung</i>	20,72	18,43	16,20	19,73	24,41	15,83	33,93	23,83	52,04	36,37
<i>долгосрочные</i>										
<i>long-term</i>										

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

La majorarea pasivelor au contribuit și cele sub formă de *credite comerciale și avansuri* ale altor sectoare, care au crescut cu 78,51 mil. USD.

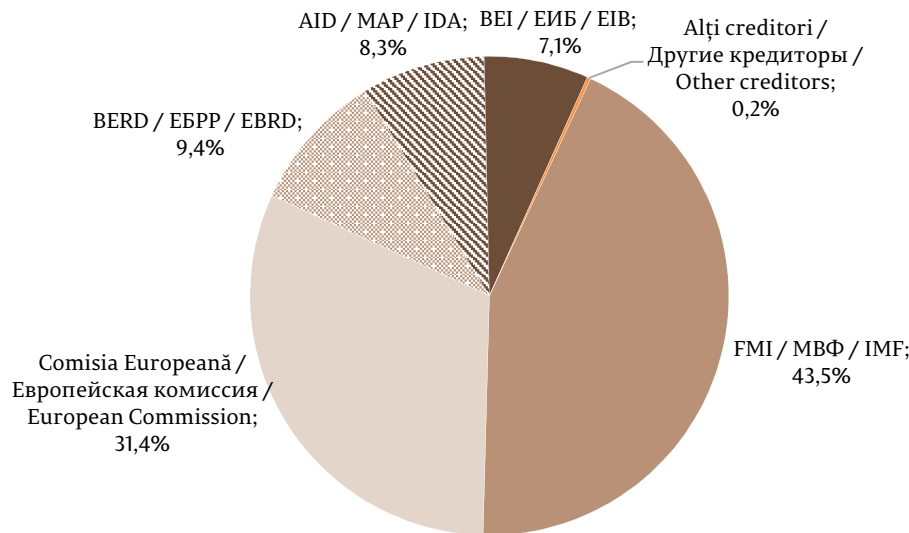
Intrările de pasive sub formă de *investiții directe* în sumă netă de 58,79 mil. USD, au fost determinate de majorarea datoriilor față de investitorii străini direcți cu 28,23 mil. USD, a valorii nete a participațiilor la capital și a acțiunilor în posesia nerezidenților cu 24,13 mil. USD, dar și de reinvestirea profiturilor în sumă de 6,43 mil. USD (tabelul 9).

Pasivele sub formă de *numerar și depozite* s-au majorat cu 4,98 mil. USD, în timp ce *alte fluxuri financiare* au scăzut cu 1,42 mil. USD.

În trimestrul IV 2021, principalul creditor al administrației publice a fost Fondul Monetar Internațional.

Diagrama 17. Principalii creditori ai administrației publice în trimestrul IV 2021

Основные кредиторы сектора государственного управления в IV квартале 2021 года
The main creditors of general government in Quarter IV 2021

Tabelul 9. Investiții directe, intrări și ieșiri de capital (mil. USD)

Прямые инвестиции, приток и отток капитала (млн. долл. США)

Direct investment, capital inflow and outflow (US\$ mill.)

	2020		2021							
	IV		I*		II*		III*		IV	
	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow	intrări приток inflow	ieșiri отток outflow
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	152,58	43,74	113,88	64,99	138,55	63,93	139,80	67,18	116,08	73,33
Active Активы Assets	5,49	13,53	19,09	27,34	45,24	27,25	18,16	17,74	9,24	25,28
Pasive Обязательства Liabilities	147,09	30,21	94,79	37,65	93,31	36,68	121,64	49,44	106,84	48,05
Participații la capital și acțiuni ale fondurilor de investiții, exceptând reinvestirea profiturilor Участие в капитале за исключением реинвестирования доходов Equity other than reinvestment of earnings	28,80	0,94	7,63	12,38	34,50	0,15	55,10	8,37	25,23	1,10
Reinvestirea profiturilor (+) / pierderi (-) Реинвестирование доходов (+) / убытки (-) Reinvestment of earnings (+) / losses (-)	68,55		58,96		32,29		25,37		6,43	
Instrumente de natura datoriei Долговые инструменты Debt instrument	49,74	29,27	28,20	25,27	26,52	36,53	41,17	41,07	75,18	46,95

Notă: Achiziția activelor financiare se reflectă pe debit la ieșiri, iar retragerea activelor financiare - pe credit la intrări. Acumularea pasivelor se reflectă pe credit la intrări, iar stingerea pasivelor - pe debit la ieșiri.

Примечание: Приобретение финансовых активов представлено по дебету (отток), а выбытие финансовых активов - по кредиту (приток). Принятие обязательств представлено по кредиту (приток), а погашение обязательств - по дебету (отток).
Note: Acquisition of financial assets is presented on the debit (outflow), disposal of financial assets - on the credit (inflow). Incurrence of liabilities is presented on the credit (inflow), extinguishing of liabilities - on the debit (outflow).

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Remiteri personale (articol suplimentar la balanța de plăți)
Личные денежные переводы (дополнительная статья к платежному балансу)
Personal remittances (supplementary item to the balance of payments)

Remiterile personale³ primite de rezidenții Republicii Moldova în trimestrul IV 2021 s-au majorat cu 4,6 la sută comparativ cu perioada similară a anului precedent și au constituit 525,70 mil. USD, ceea ce reprezintă 13,9 la sută relativ la PIB (tabelul 10). Creșterea intrărilor de remiteri a fost determinată de remiterile din UE-27, care s-au majorat cu 12,5 la sută. În același timp, s-au diminuat remiterile din CSI cu 10,9 la sută, iar cele din alte țări au rămas practic neschimbate.

Remiterile către nerezidenți (debit) au constituit 114,51 mil. USD, în creștere cu 11,0 la sută, fiind îndreptate, în principal, spre țările UE (45,7 la sută din total).

Tabelul 10. Distribuția geografică a remiterilor personale

Личные денежные переводы по странам

Geographical structure of personal remittances dynamics

	2020				2021				IV 2021 /
	I	II	III	IV	I*	II*	III*	IV	IV 2020
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million								
Credit, din care:	444,38	391,20	472,22	502,37	472,70	501,49	528,23	525,70	104,6
Кредит, в т. ч.:									
Credit, of which:									
UE-27 / EC-27 / EU-27	208,18	196,26	230,71	258,04	253,52	269,49	287,09	290,35	112,5
CSI / СНГ / CIS	109,91	64,51	83,71	81,79	71,90	68,69	79,38	72,87	89,1
Alte țări	126,29	130,43	157,80	162,54	147,28	163,31	161,76	162,48	100,0
Другие страны									
Other countries									
Debit, din care:	66,32	57,54	101,24	103,17	90,51	102,49	120,21	114,51	111,0
Дебет, в т. ч.:									
Debit, of which:									
UE-27 / EC-27 / EU-27	30,13	24,47	46,04	44,16	42,07	44,57	57,88	52,35	118,5
CSI / СНГ / CIS	23,36	22,23	37,89	39,00	29,35	38,05	37,33	39,33	100,8
Alte țări	12,83	10,84	17,31	20,01	19,09	19,87	25,00	22,83	114,1
Другие страны									
Other countries									
Sold, din care:	378,06	333,66	370,98	399,20	382,19	399,00	408,02	411,19	103,0
Сальдо, в т. ч.:									
Balance, of which:									
UE-27 / EC-27 / EU-27	178,05	171,79	184,67	213,88	211,45	224,92	229,21	238,00	111,3
CSI / СНГ / CIS	86,55	42,28	45,82	42,79	42,54	30,64	42,05	33,54	78,4
Alte țări	113,46	119,59	140,49	142,53	128,20	143,44	136,76	139,65	98,0
Другие страны									
Other countries									
Remiteri personale: Ct, % la PIB	18,2	16,1	13,7	15,5	17,2	15,7	13,4	13,9	-1,6 p.p.
Личные денежные переводы: К,									
% к ВВП									
Personal remittances: Cr, % to GDP									

Notă: p.p. – puncte procentuale / процентные пункты / percentage points

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

³ Remiterile personale reprezintă un articol suplimentar la balanța de plăți și reflectă valoarea remunerării nete a salariaților (excluzând cheltuielile lucrătorilor suportate în țara de prestare a muncii și unele taxe și impozite achitate de rezidenți peste hotare), a transferurilor personale și a celor de capital între gospodăriile casnice, indiferent de sursa de proveniență a acestora.

II. Poziția investițională internațională la 31.12.2021

Международная инвестиционная позиция на 31.12.2021

International investment position at 12/31/2021

Poziția investițională internațională a Republicii Moldova, la 31.12.2021, a constituit -5 660,97 mil. USD (sau 41,4 la sută relativ la PIB), soldul net debitor aprofundându-se față de sfârșitul anului 2020 cu 4,3 la sută (tabelul 11).

Tabelul 11. Indicatorii principali aferenți poziției investiționale internaționale (MBP6)

Основные показатели международной инвестиционной позиции (РПБ6)

Main indicators of the international investment position (BPM6)

	31.03. 2020	30.06. 2020	30.09. 2020	31.12. 2020	31.03. 2021*	30.06. 2020*	30.09. 2020*	31.12. 2021	31.12. 2021 / 31.12. 2020
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million								%
Poziția investițională internațională netă	-4 745,59	-4 990,29	-5 430,00	-5 428,24	-5 283,77	-5 679,40	-5 734,09	-5 660,97	104,3
Чистая МИП									
Net international investment position									
Active / Активы / Assets	5 425,11	5 763,90	5 642,15	5 852,16	5 786,98	5 702,78	5 962,83	6 266,44	107,1
Pasive / Обязательства / Liabilities	10 170,70	10 754,19	11 072,15	11 280,40	11 070,75	11 382,18	11 696,92	11 927,41	105,7
Stocul activelor oficiale de rezervă	2 948,71	3 193,55	3 453,39	3 783,54	3 707,68	3 774,38	3 961,82	3 901,88	103,1
Остаток официальных резервных активов									
Stock of official reserve assets									
Stocul investițiilor directe, pasive	4 578,85	4 753,77	4 875,10	4 747,79	4 571,28	4 660,63	4 759,38	4 800,73	101,1
Остаток прямых инвестиций, обязательства									
Stock of direct investment, liabilities									
Stocul împrumuturilor (fără cele intragrup), pasive	3 427,62	3 796,40	3 876,89	4 121,69	4 057,96	4 171,65	4 067,55	4 211,96	102,2
Остаток внешних кредитов (за исключением межфилиальных), обязательства									
Stock of loans (without intercompany loans), liabilities									
				%					p.p.
PII / PIB	-39,6	-42,9	-47,3	-47,1	-44,5	-44,9	-43,7	-41,4	5,7
МИП / ВВП									
IIP / GDP									
Stocul activelor externe / stocul pasivelor externe	53,3	53,6	51,0	51,9	52,3	50,1	51,0	52,5	0,6
Остаток внешних активов / обязательства									
Stock of foreign assets / stock of foreign liabilities									
Pondereea ISD în stocul pasivelor externe	45,0	44,2	44,0	42,1	41,3	40,9	40,7	40,2	-1,9
Доля ПИИ в накопленных внешних обязательствах									
Share of FDI in the stock of foreign liabilities									
Pondereea împrumuturilor (fără împrumuturile intragrup) în stocul pasivelor externe	33,7	35,3	35,0	36,5	36,7	36,7	34,8	35,3	-1,2
Доля иностранных кредитов (за исключением межфилиальных) в накопленных внешних обязательствах									
Share of loans (without intercompany loans) in the stock of foreign liabilities									

Notă: p. p. – puncte procentuale / Примечание: p. p. – процентные пункты / Note: p. p. – percentage points

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Poziția activelor financiare externe a însumat 6 266,44 mil. USD, în creștere cu 7,1 la sută de la începutul anului, iar a pasivelor - 11 927,41 mil. USD, majorându-se cu 5,7 la sută. Raportul dintre poziția activelor și pasivelor externe a constituit 52,5 la sută (+0,6 p.p. față de situația de la finele anului 2020).

Creșterea poziției *activelor* financiare s-a datorat altor schimbări (+1 018,95 mil. USD). Concomitent, fluxul negativ înregistrat în balanța de plăți (-455,44 mil. USD), fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-147,44 mil. USD) și modificarea prețurilor instrumentelor financiare (-1,79 mil. USD) au influențat poziția activelor financiare în sensul scăderii (tabelul 12).

Tabelul 12. Poziția investițională internațională (MBP6), la 31.12.2021 (mil. USD)

Международная инвестиционная позиция (РПБ6) по состоянию на 31.12.2021 (млн. долл. США)

International investment position (BPM6) as of 12/31/2021 (US\$ million)

	Poziția la Остаток на Position as of 31.12.2020	Modificări care reflectă: Изменения, отражающие: Changes reflecting:					Poziția la Остаток на Position as of 31.12.2021
		dinamica totală всего измене- ний total changes	fluxul din BP операции ПБ BOP transact- ions	schimbări de preț результат переоцен- ки price changes	fluctuația ratei de schimb изменение обменного курса exchange rate changes	alte schimbări прочие измене- ния other changes	
Poziția investițională internațională (netă) Международная инв. позиция (чистая) International investment position (net)	-5 428,24	-232,73	-1 602,58	65,79	267,12	1 036,94	-5 660,97
Active / Активы / Assets	5 852,16	414,28	-455,44	-1,79	-147,44	1 018,95	6 266,44
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	337,32	5,15	5,88		-0,73		342,47
Investiții de portofoliu Портфельные инвестиции Portfolio investment	12,65	-7,48	-7,48				5,17
Derivate financiare Производные фин. инструменты Financial derivatives	4,00						4,00
Alte investiții Прочие инвестиции Other investment	1 714,65	298,27	-659,62		-61,06	1 018,95	2 012,92
Active de rezervă* Резервные активы* Reserve assets*	3 783,54	118,34	205,78	-1,79	-85,65		3 901,88
Passive / Обязательства / Liabilities	11 280,40	647,01	1 147,14	-67,58	-414,56	-17,99	11 927,41
Investiții directe Прямые инвестиции Direct investment	4 747,79	52,94	244,76	-67,58	-122,49	-1,75	4 800,73
Investiții de portofoliu Портфельные инвестиции Portfolio investment	26,51	-2,70	-2,54		-0,16		23,81
Derivate financiare Производные фин. инструменты Financial derivatives	3,74	1,40	1,40				5,14
Alte investiții Прочие инвестиции Other investment	6 502,36	595,37	903,52		-291,91	-16,24	7 097,73

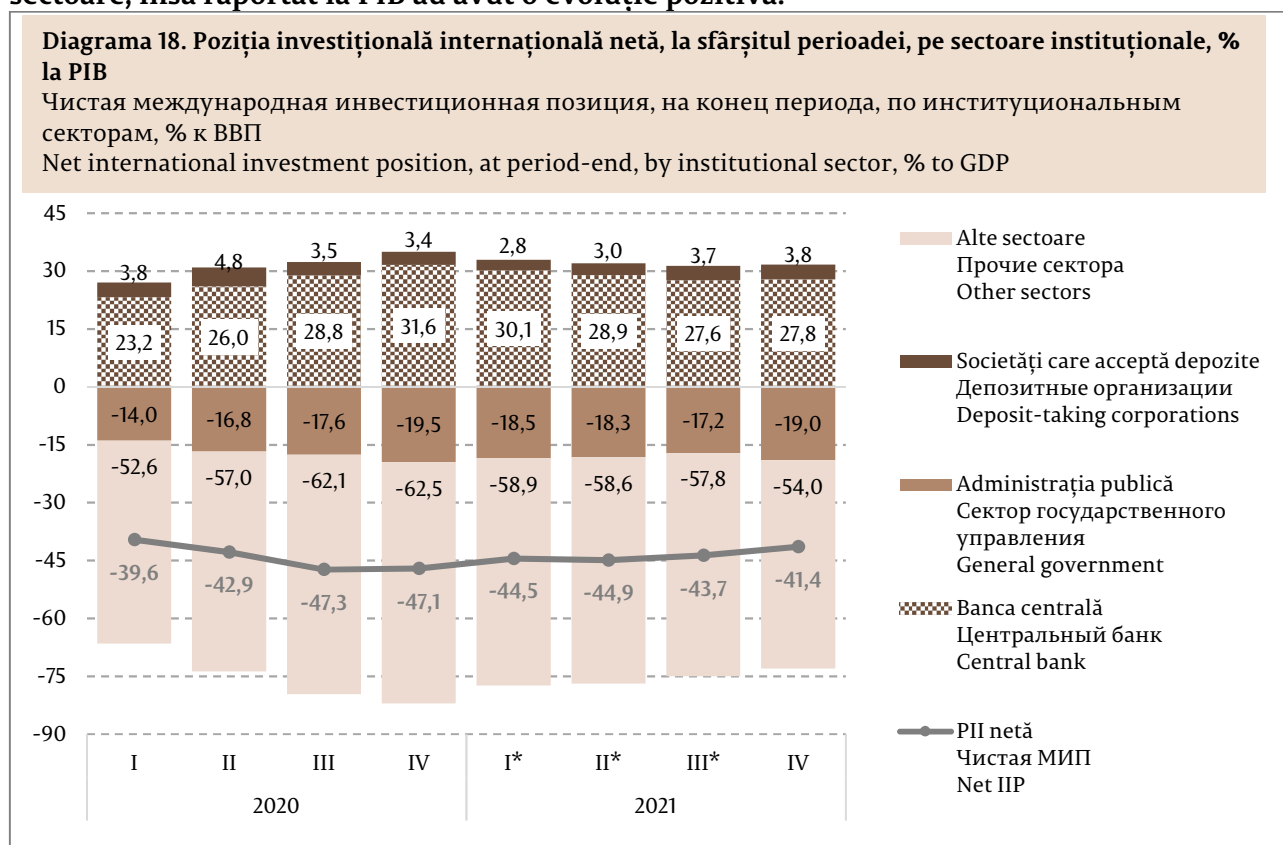
* fluxuri evaluate la rata de schimb zilnică / операции ПБ оцениваются по обменному курсу на день / BOP flow valued at daily exchange rate;

Notă: Pentru evaluarea stocurilor se utilizează cross-cursurile oficiale de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA, la sfârșit de perioadă. / Примечание: Для оценки остатков были применены официальные кросс-курсы оригинальных валют к доллару США на конец периода. / Note: Official cross-exchange rates of original currencies against the US dollar at period-end are used for the evaluation of stocks.

Majorarea poziției *pasivelor* a fost determinată de fluxul pozitiv înregistrat în bilanța de plăți (+1 147,14 mil. USD). Fluctuația ratelor de schimb ale valutelor originale față de dolarul SUA (-414,56 mil. USD), modificarea prețurilor instrumentelor financiare (-67,58 mil. USD), precum și alte schimbări (-17,99 mil. USD) au dus la scăderea poziției pasivelor externe.

Din punctul de vedere al structurii PII pe sectoare instituționale, *BNM* și *societățile care acceptă depozite* au înregistrat poziții nete creditoare, iar *administrația publică* și *alte sectoare* – poziții nete debitoare față de nerezidenți (diagrama 18).

La 31.12.2021, soldul net debitor al poziției investiționale internaționale s-a aprofundat față de 31.12.2020 ca urmare a scăderii angajamentelor nete ale administrației publice și ale altor sectoare, însă raportat la PIB au avut o evoluție pozitivă.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

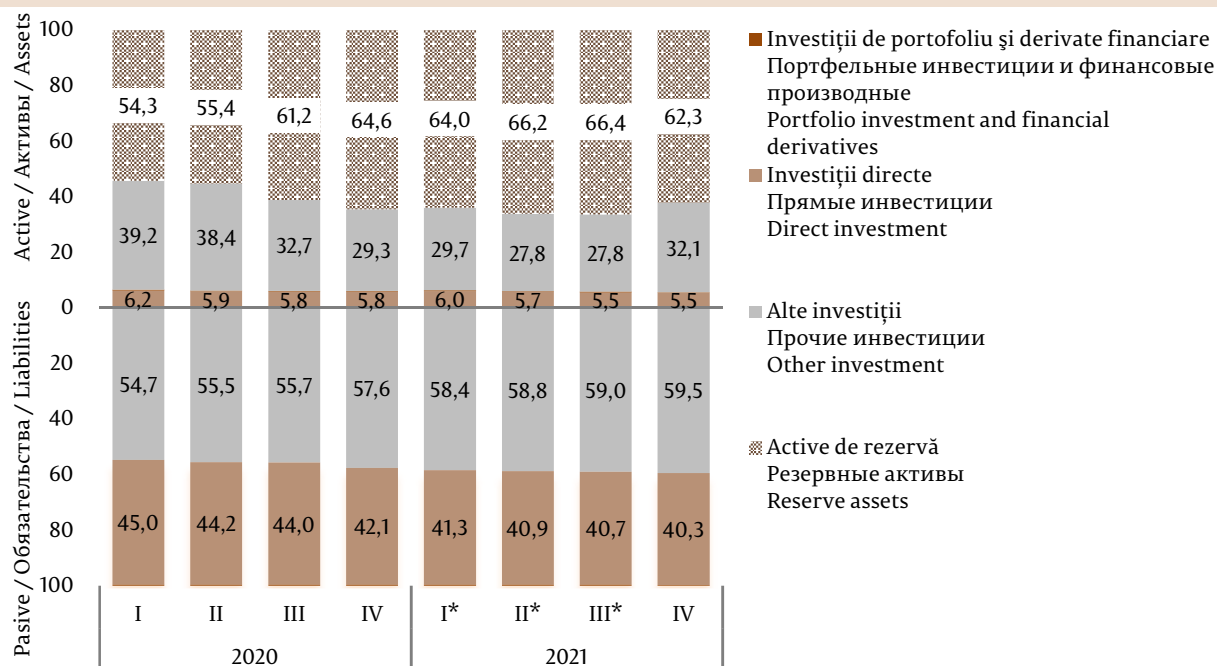
Din punctul de vedere al structurii PII pe categorii funcționale, majorarea poziției *activelor* financiare externe pe parcursul anului 2021 a fost determinată de creșterea cu 17,4 la sută a poziției activelor sub formă de *alte investiții*, cu 3,1 la sută a poziției *activelor de rezervă* și cu 1,5 la sută a celor sub formă de *investiții directe*. Concomitent, pozițiile activelor sub formă de *investiții de portofoliu* și *derivatele financiare* s-au diminuat cu 44,9 la sută (diagrama 19).

Activele de rezervă dețin ponderea majoritară în totalul activelor financiare, în timp ce alte investiții și investițiile directe dețin ponderi semnificative în totalul pasivelor.

Diagrama 19. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe categorii funcționale, la sfârșitul perioadei (%)

Структура внешних финансовых активов и обязательств по функциональным категориям, по состоянию на конец периода (%)

External financial assets and liabilities structure, by functional categories, at period-end (%)

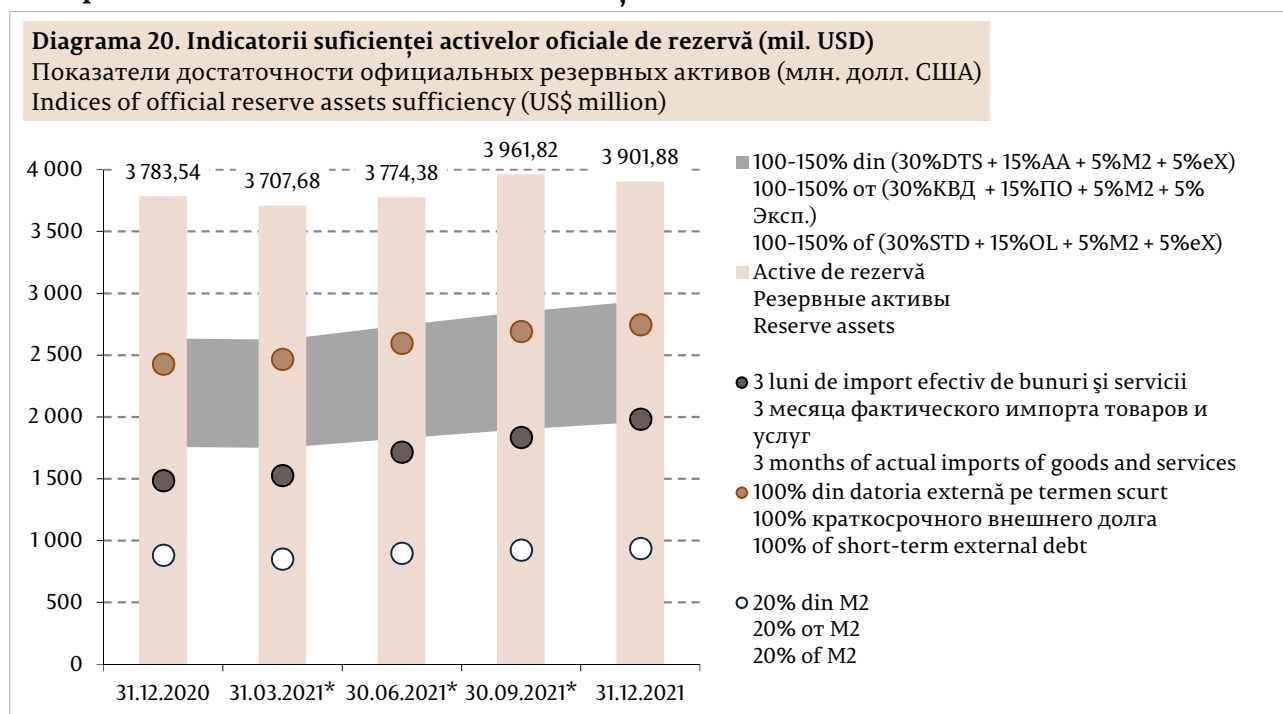
* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Poziția *activelor oficiale de rezervă*, de asemenea, s-a majorat (+3,1 la sută) și a constituit 3 901,88 mil. USD la 31.12.2021, ceea ce corespunde tuturor criteriilor de suficiență:

- (i) acoperirea a cel puțin 3 luni de importuri de bunuri și servicii (au acoperit 5,9 luni de import efectiv);
- (ii) acoperirea integrală prin rezerve a datoriei externe pe termen scurt (au acoperit 142,2 la sută);
- (iii) acoperirea a 20% din masa monetară M2 (au acoperit 83,3 la sută);
- (iv) acoperirea a 100-150% din suma: 30% din datoria externă pe termen scurt + 15% din alte angajamente externe + 5% din M2 + 5% din exporturi de bunuri și servicii (au acoperit 199,2 la sută) (diagrama 20).

La 31.12.2021, poziția activelor oficiale de rezervă s-a majorat, comparativ cu 31.12.2020, corespunzând tuturor criteriilor de suficiență.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Notă: DTS – datoria pe termen scurt (după scadența originală), AA – alte angajamente, M2 – masa monetară, eX – export de bunuri și servicii / Примечание: КВД – краткосрочный внешний долг, ПО – прочие обязательства, M2 – денежная масса, Эксп – экспорт товаров и услуг / Note: STD – short-term debt, OL – other liabilities, M2 – broad money, export-export of goods and services.

Criteriile se bazează pe recomandările FMI din "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", aprilie 2015

Критерии основаны на рекомендациях МВФ из "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", апрель 2015 г.

Criteria are based on the IMF recommendations specified in "Assessing Reserve Adequacy - Specific Proposals", April 2015:

<http://www.imf.org/external/np/pp/eng/2014/121914.pdf>

Evoluția poziției **pasivelor** a fost determinată de creșterea cu 9,2 la sută a angajamentelor sub formă de **alte investiții** și cu 1,1 la sută a celor sub formă de **investiții directe**.

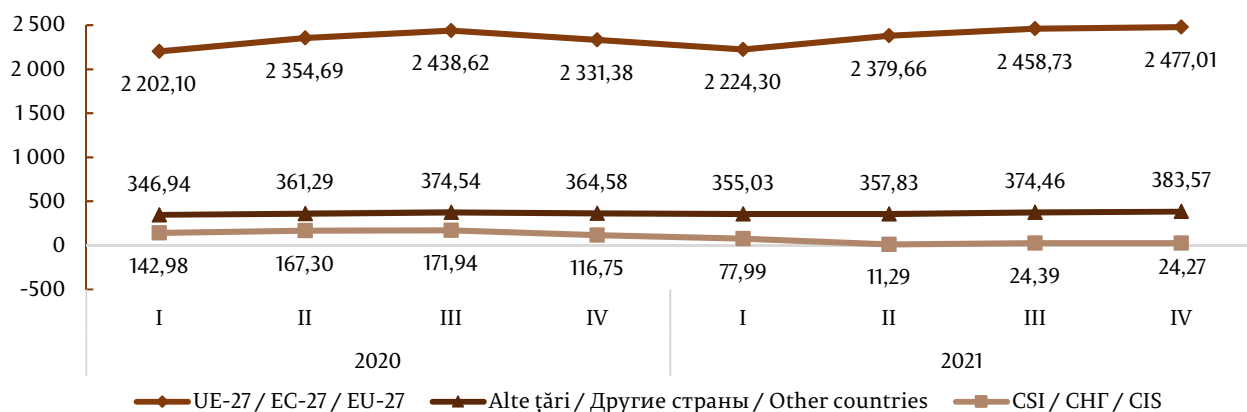
Poziția angajamentelor sub formă de alte investiții s-a majorat, în special, pe seama creșterii de 13,9 la sută, înregistrate la **creditele comerciale și avansurile** altor sectoare, precum și de majorarea, de 2,3 ori a poziției **drepturilor speciale de tragere**, datorită fluxului din balanța de plăți (+234,48 mil. USD), care reprezintă alocările de DST de către FMI drept suport în combaterea crizei economice globale.

Poziția angajamentelor sub formă de investiții directe s-a majorat cu 1,1 la sută de la începutul anului 2021. Poziția investițiilor directe în capitalul propriu a totalizat 2 884,85 mil. USD (+2,6 la sută comparativ cu 31.12.2020), iar al instrumentelor de natura datoriei - 1 915,88 mil. USD (-1,0 la sută). În distribuția geografică a investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni acumulate, investitorilor din țările UE-27 (fără Marea Britanie) le-a revenit ponderea majoritară de 85,9 la sută, cei din CSI au deținut o pondere de 0,8 la sută din totalul capitalului propriu acumulat, iar cei proveniți din alte țări - de 13,3 la sută (diagrama 21). Repartiția stocului de investiții directe sub formă de participații pe activități economice este reflectată în diagrama 22.

Poziția investițiilor directe sub formă de participații și acțiuni provenite din țările CSI s-a diminuat considerabil față de 31.12.2020.

Diagrama 21. Poziția investițiilor directe*, capital propriu, pe zone geografice, la sfârșitul perioadei (mil. USD)

Прямые инвестиции* – собственный капитал, по регионам, на конец периода (млн. долл. США)
Direct investments in domestic economy position* – equity, by geographic region, at period-end (US\$ mil.)

* poziții calculate conform valorii de bilanț, distribuția pe țări în baza investitorului nemijlocit

* остатки, отраженные по методу оценки "собственные средства по балансовой стоимости", распределение по странам в соответствии с непосредственным инвестором

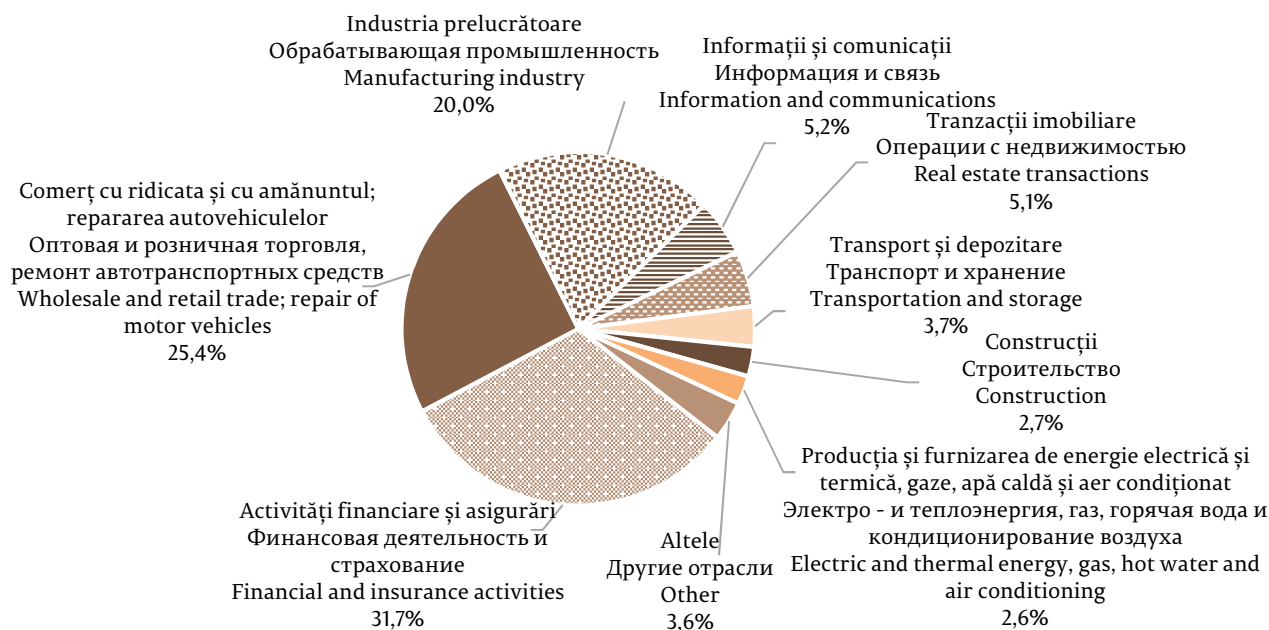
* positions calculated according to the own funds at book value method, by immediate investor's country

Activitățile financiare și asigurările, comerțul cu ridicata și cu amănuntul dețin ponderile majore în poziția pasivelor sub formă de investiții directe (capital propriu).

Diagrama 22. Investițiile directe, capital propriu acumulat la 31.12.2021, pe activități economice (conform CAEM-2)

Прямые инвестиции – собственный капитал, накопленный по состоянию на 31.12.2021 г., по отраслям (согласно КЭДМ-2)

Direct investment in domestic economy, equity as of 12/31/2021, by industry (according to NACE-2)

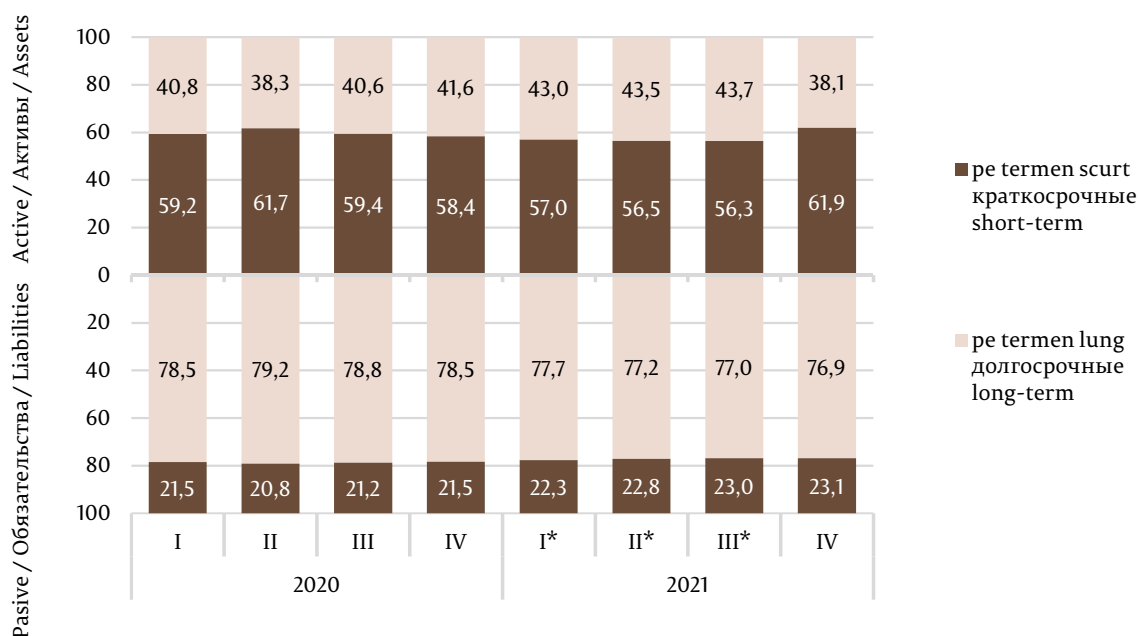

Notă: Date estimate / Примечание: Оценочные данные / Note: Estimated data

Structura pe scadențe a *activelor financiare* arată prevalența celor pe termen scurt, al căror raport la activele pe termen lung reprezintă 1,6 (diagrama 23). Astfel, în totalul *creanțelor* predomină cele *pe termen scurt* cu o pondere de 61,9 la sută, alcătuite, în mare parte, din active de rezervă (numerar și depozite, aur monetar, titluri de valoare pe termen scurt) – 53,2 la sută și din alte investiții – 46,2 la sută. Structura *pasivelor* externe arată prevalența considerabilă a angajamentelor pe termen lung, al căror raport la cele pe termen scurt reprezintă 3,3. Respectiv, ponderea principală le revine *pasivelor pe termen lung* (76,9 la sută), în timp ce *pasivele pe termen scurt* dețin o pondere de 23,1 la sută.

Ponderea majoritară în structura activelor financiare revine constant celor pe termen scurt, iar în cazul pasivelor prevalează cele pe termen lung.

Diagrama 23. Structura activelor financiare și pasivelor externe, pe scadențe, la sfârșitul perioadei (%)
 Структура внешних финансовых активов и обязательств по срокам погашения, по состоянию на конец периода (%)
 Structure of external financial assets and liabilities by maturity, at period-end (%)

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

III. Datoria externă brută la 31.12.2021

Внешний долг Республики Молдова по состоянию на 31.12.2021
External debt of the Republic of Moldova as of 12/31/2021

Datoria externă brută a Republicii Moldova s-a majorat pe parcursul anului 2021 cu 6,8 la sută și a totalizat 9 013,73 mil. USD la 31.12.2021, ceea ce constituie 65,9 la sută raportat la PIB (-7,3 p.p. față de 31.12.2020, datorită PIB-ului în creștere) (tabelul 13, diagrama 24).

Tabelul 13. Datoria externă brută (MBP6) pe sectoare instituționale și pe scadențe (originale) (mil. USD)

Валовой внешний долг (РПБ6) по институциональным секторам и срокам погашения (изначальным) (млн. долл. США)

Gross external debt (BPM6) by institutional sectors and maturities (original) (US\$ million)

	31.03. 2020	30.06. 2020	30.09. 2020	31.12. 2020	31.03. 2021*	30.06. 2021*	30.09. 2021*	31.12. 2021
Administrația publică	1 679,32	1 953,21	2 022,45	2 255,12	2 201,86	2 309,66	2 257,26	2 606,58
Сектор государственного управления								
General government								
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	0,19	0,20	0,28	0,27	0,26	0,08	0,12	0,12
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	1 679,13	1 953,01	2 022,17	2 254,85	2 201,60	2 309,58	2 257,14	2 606,46
din care datoria UAT**/ в т.ч. долг АТЕ**/ of which: debt of ATU**	13,30	12,54	12,76	13,43	12,84	13,94	18,68	20,37
Banca centrală / Центральный банк / Central bank	170,03	160,50	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	170,03	160,50	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39
Societăți care acceptă depozite, exclusiv BC	294,53	302,16	335,73	316,61	334,17	327,86	329,84	356,86
Депозитные организации за исключением центрального банка								
Deposit-taking corporations except central bank								
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	166,81	172,57	191,42	177,32	175,33	179,14	177,04	180,70
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	127,72	129,59	144,31	139,29	158,84	148,72	152,8	176,16
Alte sectoare / Другие секторы / Other sectors	3 418,38	3 554,37	3 660,16	3 789,79	3 807,14	3 940,40	3 986,21	4 042,02
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	1 816,90	1 854,05	1 947,07	2 045,53	2 081,52	2 195,32	2 285,08	2 328,38
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	1 601,48	1 700,32	1 713,09	1 744,26	1 725,62	1 745,08	1 701,13	1 713,64
Alte societăți financiare / Прочие финансовые организации / Other financial corporations	287,05	274,45	265,97	268,72	265,33	274,39	287,07	302,97
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	25,64	25,91	26,93	27,39	27,53	28,01	30,59	30,08
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	261,41	248,54	239,04	241,33	237,8	246,38	256,48	272,89
Societăți nefinanciare / Нефинансовые предприятия	3 081,99	3 228,66	3 341,36	3 466,53	3 485,55	3 608,04	3 638,43	3 676,58
Nonfinancial corporations								
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	1 790,90	1 827,60	1 919,69	2 017,53	2 053,32	2 166,39	2 253,32	2 296,66
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	1 291,08	1 401,05	1 421,66	1 448,99	1 432,22	1 441,64	1 385,10	1 379,91
din care datoria corporațiilor publice в т.ч. долг государственных корпораций of which: debt of public corporations	22,72	33,35	33,85	34,21	32,63	32,4	31,44	32,03
Gospodăriile populației și IFSLSGP***	49,34	51,26	52,83	54,54	56,26	57,97	60,71	62,47
Домашние хозяйства и НКОДХ***								
Households and NPISHs***								
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short term	0,36	0,54	0,45	0,61	0,67	0,92	1,17	1,64
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	48,99	50,73	52,39	53,94	55,60	57,06	59,55	60,84
Investiții directe: creditarea intragrup	1 886,83	1 870,49	1 890,00	1 935,08	1 913,96	1 911,86	1 901,80	1 915,88
Прямые инвестиции: межфилиальное кредитование								
Direct investment: intercompany lending								
Pe termen scurt / Кратк. обязательства / Short-term	198,78	202,66	207,38	202,95	207,32	219,21	228,67	234,99
Pe termen lung / Долг. обязательства / Long-term	1 688,05	1 667,83	1 682,62	1 732,13	1 706,64	1 692,65	1 673,13	1 680,89
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	7 449,09	7 840,73	8 057,10	8 437,71	8 383,27	8 604,76	8 810,07	9 013,73

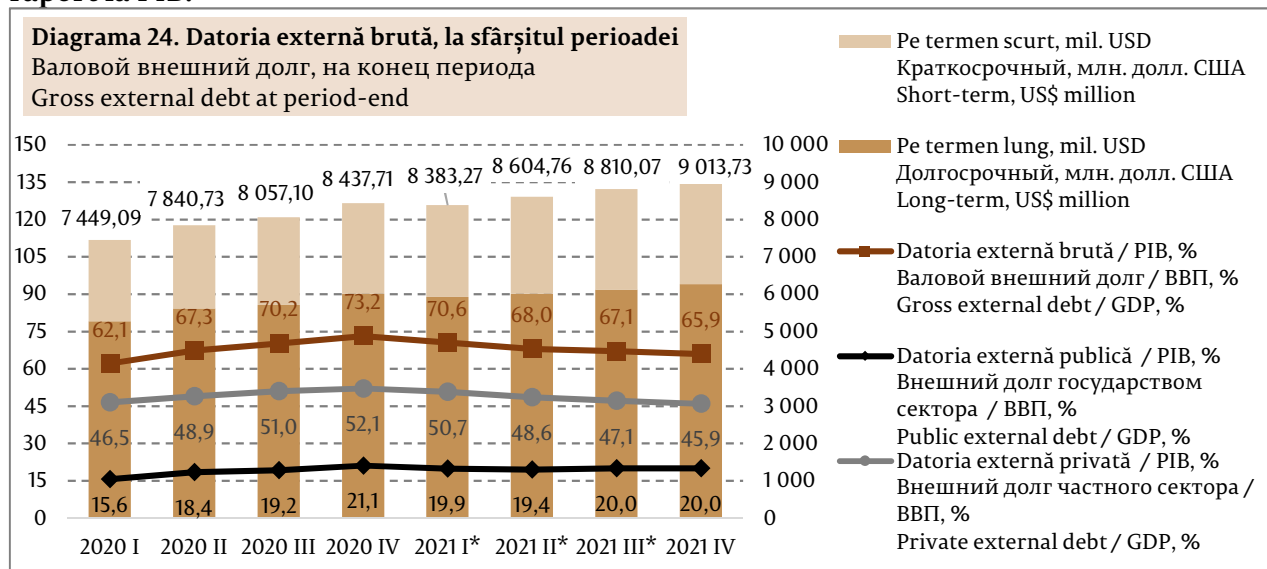
* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

** UAT - unități administrativ-teritoriale / АТЕ - административно-территориальные единицы / ATU - administrative-territorial units

*** IFSLSGP - instituții fără scop lucrativ în serviciul gospodăriilor populației / НКОДХ - некоммерческие организации, обслуживающие домашние хозяйства / NPISHs - nonprofit institutions serving households

Cea mai mare parte a soldului datoriei externe brute îi revine *datoriei pe termen lung* (69,6 la sută), care a constituit 6 269,54 mil. USD la finele anului 2021, fiind în creștere față de finele anului 2020 cu 4,3 la sută. *Datoria externă pe termen scurt* a crescut cu 13,1 la sută pe parcursul anului 2021 și a constituit 2 744,19 mil. USD la 31.12.2021.

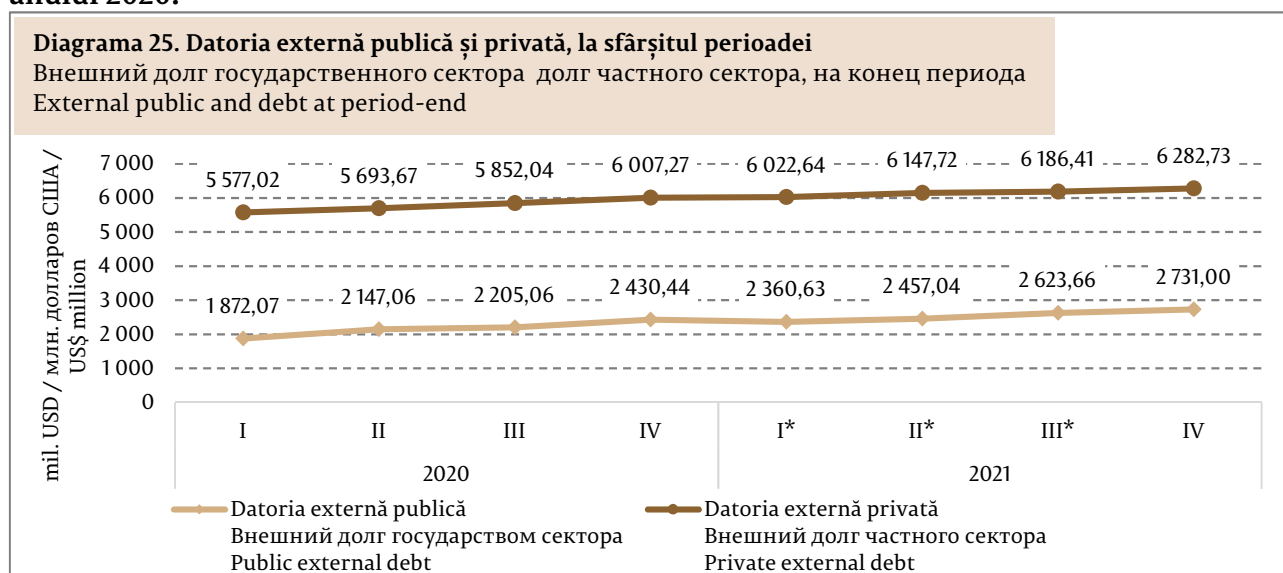
Pe parcursul anului 2021, datoria externă brută a crescut ca valoare absolută, dar a scăzut ca raport la PIB.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

Datoria externă publică a reprezentat 30,3 la sută din totalul datoriei externe, însumând 2 731,00 mil. USD⁴ (+12,4 la sută de la începutul anului). *Datoria externă privată* s-a cifrat la 6 282,73 mil. USD, majorându-se cu 4,6 la sută față de 31.12.2020 (diagrama 25).

Datoria externă publică și privată, la 31.12.2021, s-a majorat comparativ cu situația de la finele anului 2020.

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

⁴ inclusiv tranșele la creditele ECF și EFF primite în decembrie 2021 de la FMI (reflexate conform Îndrumarului metodologic al FMI Statistica DE, 2014 <https://www.imf.org/external/np/sta/ed/ed.htm> para 2.26); datele publicate de MF privind soldul datoriei de stat la pentru situația din 31.12.2021 nu includ aceste sume, ele fiind reflexate cu data de 28.01.2022 (data intrării în vigoare a Legii nr. 7 din 21.01.2022 și Legii nr. 8 din 21.01.2022, care aproba atragerea de către Guvernul Republicii Moldova a împrumutului de stat extern din partea Fondului Monetar Internațional).

Tabelul 14. Datoria externă sub formă de împrumuturi, alocări de DST și titluri de angajamente, pe creditori (mil. USD)

 Кредиты, распределение СДР и долговые ценные бумаги по кредиторам (млн. долларов США)
 External loans, SDR allocations and debt securities, by creditor (US\$ million)

	31.03. 2020	30.06. 2020	30.09. 2020	31.12. 2020	31.03. 2021*	30.06. 2021*	30.09. 2021*	31.12. 2021
Banca centrală / Центральный банк / Central bank	170,03	160,50	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39
FMI / МВФ / IMF	170,03	160,50	148,76	141,11	126,14	114,98	334,96	92,39
Datoria de stat directă	1 666,02	1 940,67	2 009,69	2 241,69	2 189,02	2 295,72	2 238,58	2 586,21
Прямой государственный долг								
Direct governmental debt								
<i>Organisme internaționale</i>	<i>1 457,31</i>	<i>1 730,68</i>	<i>1 825,22</i>	<i>2 055,29</i>	<i>2 040,82</i>	<i>2 148,09</i>	<i>2 114,51</i>	<i>2 468,14</i>
<i>Международные организации</i>								
<i>Multilateral creditors</i>								
AID / МАР / IDA	613,33	622,13	645,14	679,70	667,33	712,01	702,26	701,41
FMI / МВФ / IMF	275,36	513,16	517,76	527,72	519,17	519,61	514,79	819,57
BEI / ЕИБ / EIB	272,96	282,84	311,74	383,42	396,08	405,41	393,94	390,71
Comisia Europeană / Европейская комиссия / European Commission	22,14	22,57	46,77	110,45	105,59	107,14	104,94	158,53
BERD / ЕБРР / EBRD	75,36	86,47	89,90	120,17	118,00	122,18	120,04	128,76
BIRD / МБРР / IBRD	98,86	101,74	106,94	111,93	116,52	116,68	116,99	112,08
FIDA / МФСР / IFAD	69,28	71,73	74,84	76,49	75,35	78,06	78,21	76,70
BDCE / БРСЕ / СЕВ	30,02	30,04	32,13	45,41	42,78	87,00	83,34	80,38
<i>Relații bilaterale / Двусторонние кредитеры / Bilateral creditors</i>	<i>208,52</i>	<i>209,79</i>	<i>184,19</i>	<i>186,13</i>	<i>147,94</i>	<i>147,55</i>	<i>123,95</i>	<i>117,95</i>
Japonia / Япония / Japan	58,09	58,48	58,50	59,91	55,08	54,97	53,72	51,98
Austria / Австрия / Austria	22,59	22,16	22,96	23,14	21,91	21,31	20,66	19,18
SUA / США / USA	24,27	24,27	23,13	20,95	20,20	20,21	19,06	16,88
Rusia / Россия / Russia	30,23	30,23	25,41	25,41	19,92	19,92	14,50	14,50
Germania / Германия / Germany	13,36	13,49	12,75	13,24	11,25	11,28	9,67	9,26
România / Румыния / Romania	59,50	60,67	40,93	42,95	19,07	19,34	5,83	5,66
Polonia / Poland / Польша	0,48	0,49	0,51	0,53	0,51	0,52	0,51	0,49
Altele / Прочие / Other	0,19	0,20	0,28	0,27	0,26	0,08	0,12	0,12
Datoria UAT** / Долг АТЕ** / Debt of ATU**	13,30	12,54	12,76	13,43	12,84	13,94	18,68	20,37
<i>Organisme internaționale</i>	<i>13,30</i>	<i>12,54</i>	<i>12,76</i>	<i>13,43</i>	<i>12,84</i>	<i>13,94</i>	<i>18,68</i>	<i>20,37</i>
<i>Международные организации</i>								
<i>Multilateral creditors</i>								
BEI / ЕИБ / EIB	9,85	9,91	10,27	10,78	10,30	10,45	16,36	15,73
BERD / ЕБРР / EBRD	2,82	2,40	2,49	2,61	2,50	3,45	2,28	4,42
NEFCO / НЕФКО / NEFCO				0,04	0,04	0,04	0,04	0,22
CFI / МФК / IFC	0,63	0,23						
Datoria corporațiilor publice	22,72	33,35	33,85	34,21	32,63	32,40	31,44	32,03
Долг государственных корпораций								
Debt of public corporations								
<i>Organisme internaționale</i>	<i>21,54</i>	<i>32,14</i>	<i>32,57</i>	<i>32,84</i>	<i>31,32</i>	<i>31,12</i>	<i>30,37</i>	<i>31,15</i>
<i>Международные организации</i>								
<i>Multilateral creditors</i>								
BEI / ЕИБ / EIB	5,06	16,28	16,87	17,70	16,92	16,85	16,51	15,72
BERD / ЕБРР / EBRD	16,48	15,86	15,70	15,14	14,40	14,27	13,86	15,43
Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors	1,18	1,21	1,28	1,37	1,31	1,28	1,07	0,88
Datoria privată negarantată de stat	2 847,08	2 929,03	2 975,01	3 043,40	3 021,33	3 028,42	2 964,11	2 980,02
Негарантированный государством долг частного сектора								
Non-guaranteed private debt								
<i>Organisme internaționale</i>	<i>107,00</i>	<i>189,43</i>	<i>194,86</i>	<i>190,90</i>	<i>213,81</i>	<i>218,69</i>	<i>219,83</i>	<i>225,23</i>
<i>Международные организации</i>								
<i>Multilateral creditors</i>								
Alți creditori / Другие кредиторы / Other creditors	2 740,08	2 739,60	2 780,15	2 852,50	2 807,52	2 809,73	2 744,28	2 754,79
TOTAL / ВСЕГО / TOTAL	4 719,15	5 076,09	5 180,07	5 473,84	5 381,96	5 485,46	5 587,77	5 711,02

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

** UAT - unități administrativ-teritoriale / АТЕ - административно-территориальные единицы / ATU - administrative-territorial units

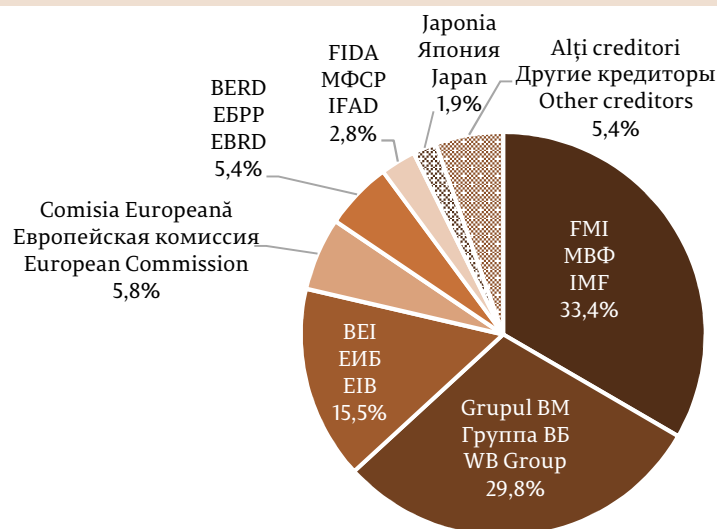
Cea mai mare parte a datoriei externe - 63,4 la sută, la situația din 31.12.2021, îi revine datoriei sub formă de împrumuturi și alocări de DST și titluri de angajamente, ceea ce constituie 5 711,02 mil USD (+4,3 la sută față de 31.12.2020) (tabelul 14).

Conform situației din 31.12.2021, principalul creditor al statului este FMI cu 33,4 la sută (911,96 mil. USD⁴), urmat de Grupul Băncii Mondiale cu o pondere de 29,8 la sută din totalul datoriei publice sau 813,49 mil. USD (dintre care datoria față de AID a constituit 701,41 mil. USD, față de BIRD - 112,08 mil. USD) și BEI cu 15,5 la sută (422,16 mil. USD) (diagrama 26).

Fondul Monetar Internațional și Grupul Băncii Mondiale rămân a fi principalii creditori în cadrul datoriei externe publice.

Diagrama 26. Structura pe creditori a datoriei externe publice, la 31.12.2021

Структура внешнего долга государственного сектора по кредиторам на 31.12.2021
Structure of external public debt by creditors as of 12/31/2021

Analiza indicatorilor principali ai datoriei externe (tabelul 15) denotă o îmbunătățire a calității finanțării externe exprimată indirect prin *rata medie trimestrială implicită a dobânzii la datoria externă sub formă de împrumuturi și alocări de DST*, care este în descreștere atât față de situația de la începutul anului curent, cât și față de valorile înregistrate anterior.

Scadența medie implicită a datoriei externe pe termen lung sub formă de împrumuturi deasemenea, a manifestat o dinamică pozitivă, ceea ce reflectă deservirea responsabilă a datoriilor (-10 la sută la maturitate). Acest indicator este corelat cu evoluția *ratei reînnoirii finanțării*, care după o micșorare la finele trimestrului I 2021, a fost în creștere (cu 17 p.p. față de sfârșitul anului 2020), ceea ce dovedește existența unei rezerve potențiale pentru noi finanțări.

Tabelul 15. Indicatorii principali aferenți datoriei externe (MBP6)

Основные показатели внешнего долга (РПБ6)

Main indicators of the external debt (BPM6)

	31.03. 2020	30.06. 2020	30.09. 2020	31.12. 2020	31.03. 2021*	30.06. 2021*	30.09. 2021*	30.12. 2021	31.12.2021 / 31.12.2020
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million								%
Datoria externă brută (DE) Валовой внешний долг (ВД) Gross external debt (ED)	7 449,09	7 840,73	8 057,10	8 437,71	8 383,27	8 604,76	8 810,07	9 013,73	106,8
Datoria externă pe termen scurt Краткосрочный внешний долг Short-term external debt	2 182,68	2 229,48	2 346,15	2 426,07	2 464,43	2 593,75	2 690,91	2 744,19	113,1
Datoria externă pe termen lung Долгосрочный внешний долг Long-term external debt	5 266,41	5 611,25	5 710,95	6 011,64	5 918,84	6 011,01	6 119,16	6 269,54	104,3
									%
Ponderea datoriei externe publice în DE brută Доля внешнего долга гос. сектора в валовом внешнем долге Share of public external debt in gross external debt	25,1	27,4	27,4	28,8	28,2	28,6	29,8	30,3	p.p. / п.п. 1,5
Ponderea DE pe termen lung în DE brută Доля долгосрочного долга в валовом ВД Share of long-term ED in gross ED	70,7	71,6	70,9	71,2	70,6	69,9	69,5	69,6	-1,6
Ponderea creditorilor organizații internaționale și guverne străine în DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Доля международных организаций и иностранных правительств (кредиторы) во ВД в части кредитов и распределения СДР Share of international organizations and foreign governments (creditors) in the ED in the form of loans and SDR allocations	41,9	46,0	46,3	47,9	47,8	48,8	50,9	51,7	3,8
Rata medie trimestrială implicită a dobânzii la DE sub formă de împrumuturi și alocări de DST Среднеквартальная косвенная процентная ставка по ВД в виде ссуд и займов и распределения СДР Implicit quarterly average interest rate on ED (loans and SDR allocation)	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	-0,2
Rata reînnoirii finanțării (raportul dintre trageri noi și rambursări la împrumuturile pe termen lung) Коэффициент обновления финансирования (соотношение привлечения новых долгосрочных займов к погашениям по старым обязательствам) Roll-over rate, long-term debt (loans)	86	290	94	181	107	123	177	198	17
	ani / лет / years								p.p. / п.п.
Scadența medie implicită a DE pe termen lung sub formă de împrumuturi (în câți ani va achitată datoria, dacă se vor păstra rambursările curente și nu vor fi trageri noi) Средний косвенный срок погашения долгосрочного ВД в виде ссуд и займов (количество лет для погашения долга при отсутствии новых привлечений и сохранении текущего уровня погашений) Implicit average maturity of external long term debt (loans)	5,7	7,5	6,5	7,1	7,6	8,2	6,5	6,3	-0,8 p.p.

Notă: p. p. – puncte procentuale / Примечание: п.п. – процентные пункты / Note: p. p. – percentage points

* date revizuite / пересмотренные данные / revised data

IV. STATISTICA OPERAȚIUNILOR BANCARE INTERNAȚIONALE

Статистика международных банковских операций
 International bank transactions statistics

Statistica operațiilor bancare internaționale – prezentare generală pentru anul 2021

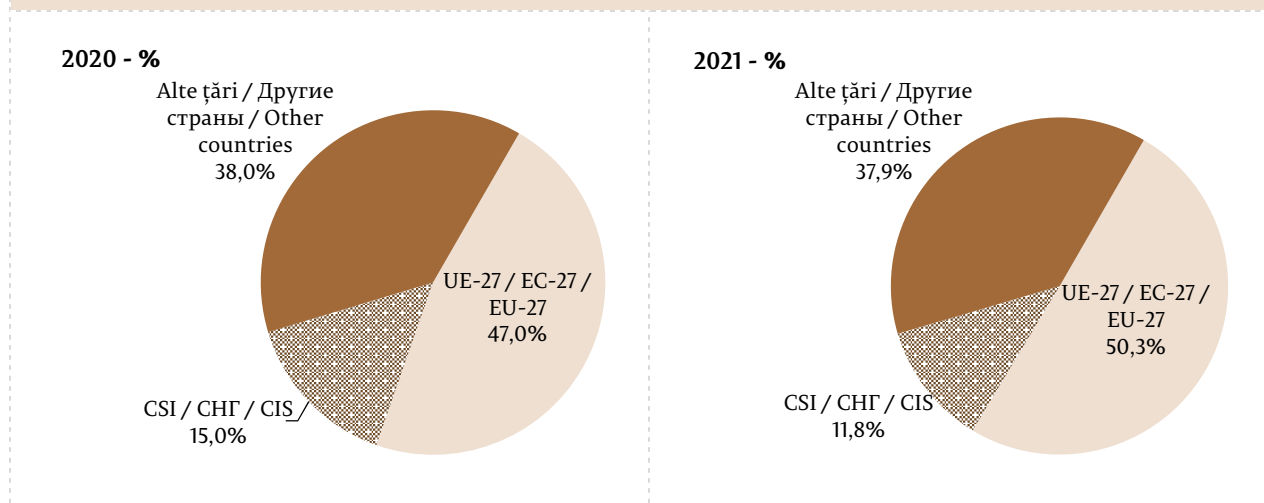
Statistica tranzacțiilor bancare internaționale reflectă majorarea, în anul 2021, a volumului operațiilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național cu 13,7 la sută la încasări și cu 13,6 la sută la plăți, comparativ cu perioada anului 2020.

Volumul tranzacțiilor cu țările UE-27 a fost în creștere cu 26,4 la sută la intrări, iar la ieșiri – cu 26,7 la sută; cu țările CSI – în scădere cu 7,9 la sută la intrări și în creștere cu 3,5 la sută la ieșiri, cu alte țări – în scădere cu 4,8 la sută la intrări și cu 7,5 la sută la ieșiri.

Structura valutară a tranzacțiilor denotă prevalența celor în euro (48,6 la sută din totalul încasărilor și 48,2 la sută din totalul plăților), ponderea lor majorându-se față de anul 2020 cu 12,5 p.p. la intrări și cu 11,8 p.p. la ieșiri. Tranzacțiile bancare în dolari SUA au avut o pondere de 46,3 la sută din totalul intrărilor și 46,8 la sută din totalul ieșirilor, în descreștere cu 12,8 p.p. la intrări și cu 12,1 p.p. la ieșiri.

Diagrama 27. Structura pe zone geografice a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice

Структура переводов денежных средств из-за рубежа в пользу физических лиц по географическим зонам на нетто основе
 Structure of net transfers of funds from abroad to individuals by geographic areas

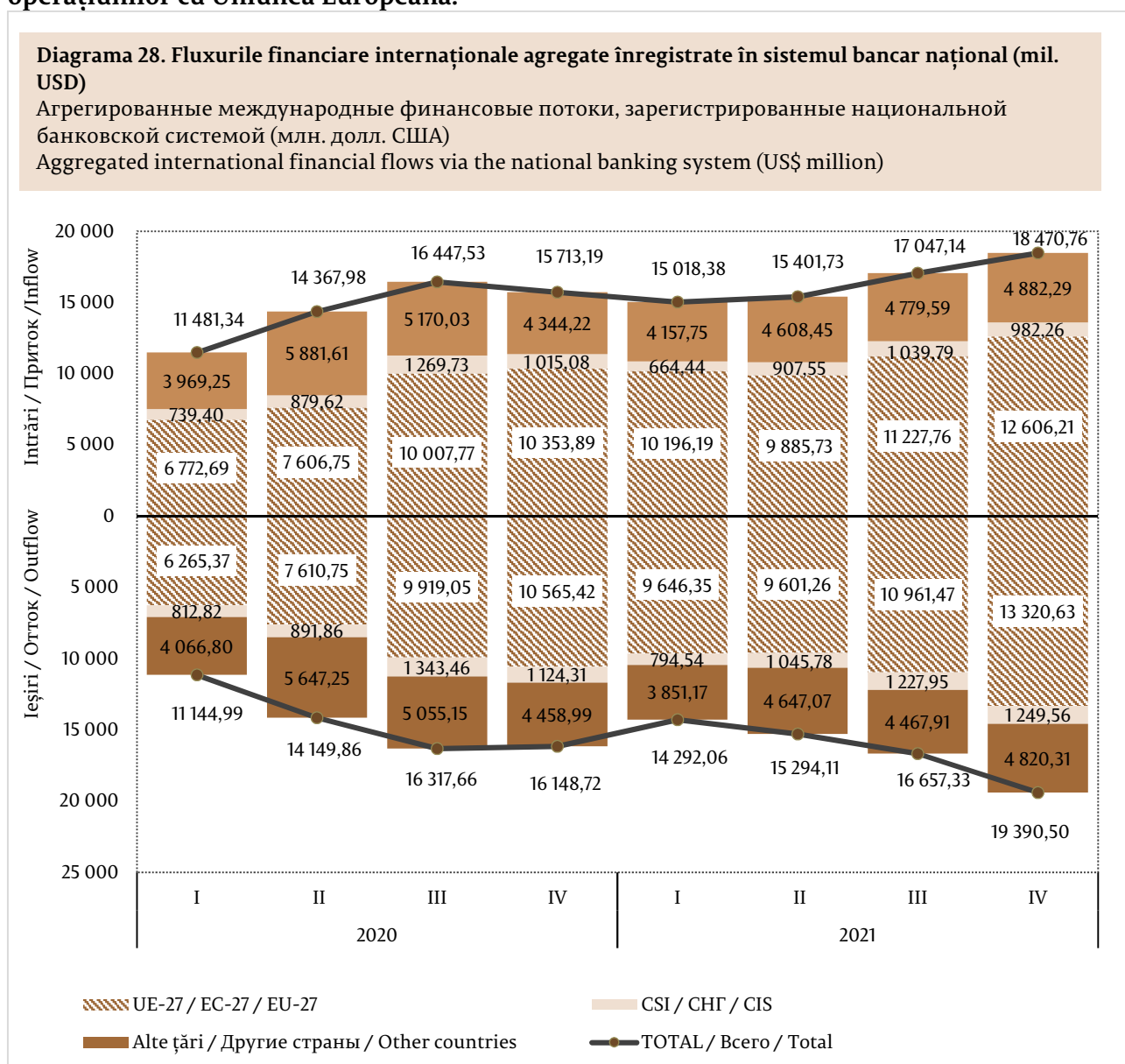
Transferurile nete de mijloace bănești în favoarea persoanelor fizice efectuate în anul 2021 prin intermediul băncilor au constituit 1 611,83 mil. USD, în creștere cu 8,4 la sută comparativ cu anul precedent. Mai mult de jumătate din transferurile provenite au fost din țările UE-27 – 50,3 la sută, a căror pondere a crescut cu 3,3 p.p. comparativ cu anul 2020, urmate de alte țări (în descreștere cu 0,1 p.p.) și din țările CSI (-3,2 p.p.) (diagrama 27). Pe parcursul anului 2021, transferurile prin sistemele de remitere de bani au fost, preponderent, în euro (65,8 la sută), urmate de transferurile în dolari SUA (32,0 la sută) și în ruble rusești (2,2 la sută).

Statistica operațiunilor bancare internaționale – prezentare trimestrială

Statistica tranzacțiilor bancare internaționale reflectă majorarea, în trimestrul IV 2021, a volumului operațiunilor internaționale efectuate prin intermediul sistemului bancar național cu 17,5 la sută la încasări și cu 20,1 la sută la plăți, comparativ cu trimestrul IV 2020.

Volumul operațiunilor de încasări și plăți cu UE-27 s-a majorat cu 21,8 la sută la intrări și cu 26,1 la sută la ieșiri; cu țările CSI – în scădere cu 3,2 la sută la intrări și în creștere cu 11,1 la sută la ieșiri (diagrama 28).

Volumul fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar s-a majorat comparativ cu trimestrul IV 2020 atât la intrări, cât și la ieșiri, în special datorită operațiunilor cu Uniunea Europeană.

Structura valutară a tranzacțiilor denotă prevalența celor în euro (56,1 la sută din totalul încasărilor și 55,8 la sută din totalul plăților), ponderea lor majorându-se față de trimestrul IV 2020 cu 14,9 p.p. la intrări și cu 13,3 p.p. la ieșiri (diagrama 29). Tranzacțiile bancare în dolari

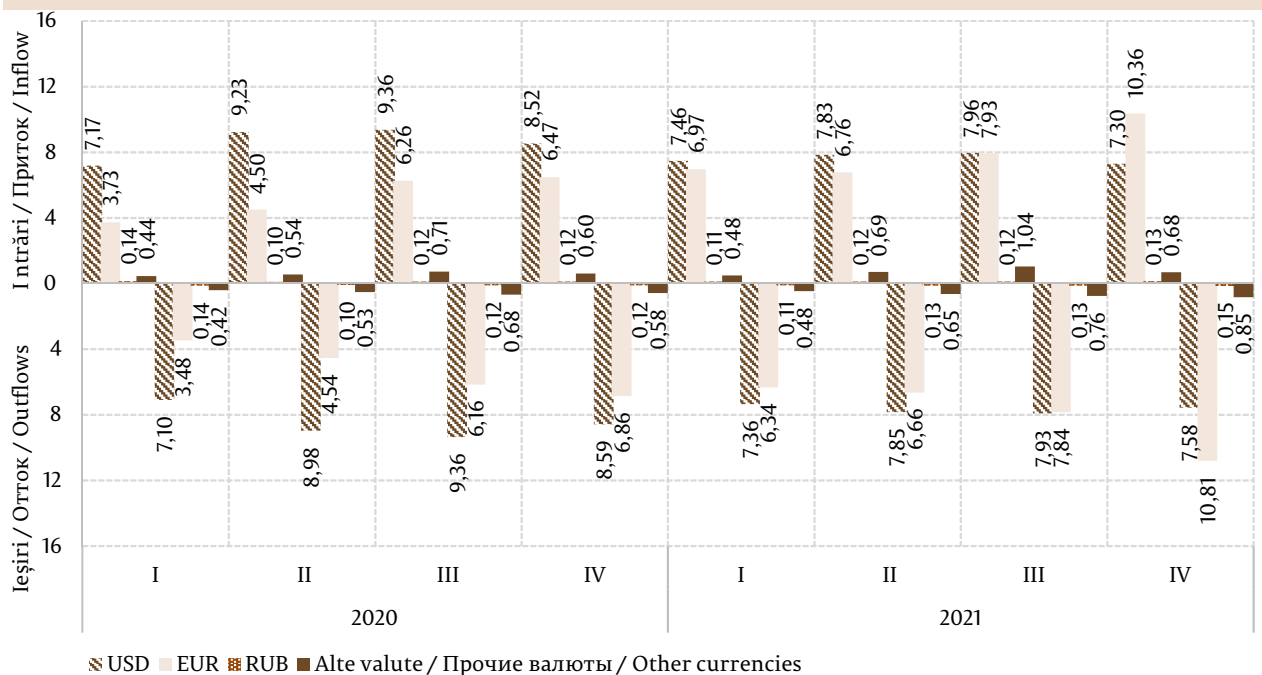
SUA au avut o pondere de 39,5 la sută din totalul intrărilor și 39,1 la sută din totalul ieșirilor, în descreștere cu 14,7 p.p. la intrări și cu 14,1 p.p. la ieșiri.

În structura valutară a operațiunilor internaționale înregistrate în sistemul bancar au prevalat fluxurile în euro, atât la intrări, cât și la ieșiri.

Diagrama 29. Structura valutară a fluxurilor financiare internaționale înregistrate în sistemul bancar național (mld. USD)

Валютная структура международных финансовых потоков, зарегистрированных в национальной банковской системе (млрд. долл. США)

Currency structure of international financial flows via the domestic banking system (US\$ billion)

Persoanelor fizice din Republica Moldova, prin intermediul băncilor licențiate, le-au fost *transferate* din străinătate mijloace bănești în valoare de 409,03 mil. USD⁵, în descreștere cu 1,7 la sută comparativ cu trimestrul IV 2020, dintre care prin intermediul sistemelor de remitere de bani – 318,90 mil. USD, în bază netă⁶.

Transferurile de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice în bază brută au constituit 438,68 mil. USD.

Din punctul de vedere al provenienței geografice a transferurilor în favoarea persoanelor fizice, cele din țările UE-27 au fost în creștere cu 3,0 la sută, comparativ cu trimestrul IV 2020, și au înregistrat o pondere de 50,6 la sută. Transferurile din țările CSI s-au micșorat cu 14,8 la sută comparativ cu trimestrul IV 2020, revenindu-le o pondere de 11,5 la sută. Transferurile din alte țări au constituit 37,9 la sută din totalul transferurilor în favoarea persoanelor fizice, micșorându-se cu 3,2 la sută comparativ cu trimestrul IV 2020 (tabelul 16).

⁵ Totalurile includ atât transferurile internaționale prin sisteme de remitere de bani (SRB), cât și alte transferuri bancare internaționale în favoarea persoanelor fizice (cu excepția transferurilor aferente activităților antreprenoriale și celor cu caracter investițional). În totaluri sunt incluse și transferurile bancare interne de la nerezidenți (reprezentanțele organizațiilor internaționale sau ale agenților economici străini, ambasade, consulat, reprezentanțe guvernamentale) către persoane fizice rezidente.

⁶ Transferurile nete includ datele în bază netă doar pentru transferurile prin SRB, conform clearingului dintre sistem și banca licențiată (soldul dintre intrări și ieșiri). Datele pe SRB reflectă sumele efective transferate de la sistem la banca licențiată. Transferurile bancare ale persoanelor fizice, altele decât cele prin SRB, sunt reflectate în bază brută.

Tabelul 16. Structura geografică a transferurilor nete de mijloace bănești din străinătate în favoarea persoanelor fizice (mil. USD)

Географическая структура трансфертов (переводов) денежных средств из-за границы, осуществлённых в пользу физических лиц (на нетто основе, млн. долл. США)

Geographic structure of net money transfers from abroad in favor of individuals (US\$ million)

	2020				2021				2021 IV / 2020 IV
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	
	mil. USD / млн. долл. США / US\$ million								%
Total / Всего / Total	276,46	369,92	424,13	416,23	365,34	430,76	406,70	409,03	98,3
UE-27 / EC-27 / EU-27	120,92	180,64	197,22	200,73	181,17	218,33	204,48	206,85	103,0
CSI / СНГ / CIS	47,04	54,48	65,55	55,29	42,27	50,60	50,50	47,11	85,2
Alte țări / Другие страны / Other countries	108,50	134,80	161,36	160,21	141,90	161,83	151,72	155,07	96,8
Israel / Израиль / Israel	56,26	69,15	77,52	73,45	64,63	68,14	62,27	65,72	89,5
Germania / Германия / Germany	25,78	43,44	42,25	44,42	39,31	50,30	48,32	50,25	113,1
Italia / Италия / Italy	36,19	56,98	60,42	55,33	52,49	55,53	51,59	49,45	89,4
Rusia / Россия / Russia	44,01	50,80	60,04	50,63	38,40	46,40	45,92	42,23	83,4
SUA / США / USA	18,59	22,80	31,32	32,33	29,10	34,67	36,44	37,98	117,5
Franța / Франция / France	17,66	22,64	28,19	31,53	28,97	36,80	32,20	35,00	111,0
Marea Britanie / Великобритания / UK	20,26	27,16	33,67	35,88	32,11	40,73	34,97	32,10	89,5
Irlanda / Ирландия / Ireland	5,46	9,76	11,70	12,76	12,08	15,66	13,46	12,49	97,9
România / Румыния / Romania	5,12	6,62	7,89	7,79	6,80	8,58	8,48	8,90	114,2
Belgia / Бельгия / Belgium	3,45	4,97	5,40	6,37	5,44	7,37	5,84	7,30	114,6
Cehia / Чехия / Czechia	3,60	6,21	6,82	7,02	5,87	7,36	6,82	6,42	91,5
Spania / Испания / Spain	4,31	5,61	6,42	5,98	5,24	6,46	5,82	5,98	100,0
Portugalia / Португалия / Portugal	3,67	4,47	5,78	5,29	5,06	5,93	6,23	5,83	110,2
Polonia / Польша / Poland	3,25	3,94	4,14	4,80	3,68	4,20	4,44	4,22	87,9
Turcia / Турция / Turkey	2,84	3,63	4,19	3,59	3,47	3,62	3,64	3,48	96,9
Canada / Канада / Canada	1,51	1,82	2,57	2,37	1,95	2,57	2,64	3,07	129,5
Ucraina / Украина / Ukraine	1,52	2,20	3,33	2,99	2,32	2,48	2,70	2,64	88,3
Cipru / Республика Кипр / Cyprus	1,44	1,67	1,99	2,03	1,55	1,85	1,99	1,90	93,6
Grecia / Греция / Greece	1,28	1,78	2,01	1,74	1,41	1,75	1,78	1,75	100,6
EAU / ОАЭ / UAE	1,06	1,17	1,33	1,17	1,27	1,54	1,50	1,36	116,2
Kazakhstan / Казахстан / Kazakhstan	0,50	0,45	0,71	0,62	0,47	0,51	0,69	0,94	151,6

Seriile de timp pot fi accesate în Baza de date interactivă:

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare standard:

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP17.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare desfășurată:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP16.xhtml>

Balanța de plăți (MBP6) în prezentare analitică:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP22.xhtml>

Raportul integrat al poziției investiționale internaționale (MBP6):

<http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP20.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare standard:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP23.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe scadențe:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP25.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe instrumente:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP26.xhtml>

Poziția investițională internațională (MBP6) în prezentare analitică, pe sectoare:

<https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP27.xhtml>

Datoria externă brută (MBP6): <http://bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP18.xhtml>

Transferuri de mijloace bănești din străinătate efectuate în favoarea persoanelor fizice (în bază netă): <https://www.bnm.md/bdi/pages/reports/dbp/DBP4.xhtml>